

ΧΑΝΙΑ 15 Μαρτίου 1955

ΕΤΟΣ Δ' ΤΕΥΧΟΣ 9ον

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡ. Δραχ. 20

ΤΙΜΗ ΦΥΛ. ΔΡΑΧ. 1

ΖΗΤΩ Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ

ΤΟ ΑΓΑΛΜΑ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΣΤΟ ΑΚΡΩΤΗΡΙ ΤΩΝ ΧΑΝΙΩΝ

ΛΕΥΤΕΡΙΑ Ή ΘΑΝΑΤΟΣ

Τῆς πίστεως καὶ τῆς λευτεριᾶς ὁ Γερμανὸς
τὸ φλόμπουρο ψηλά μέσα στο σπῆλιο
ὕψώνει καὶ μαζί του ὁλόκληρος λαὸς
ζητᾷ νὰ δῆ τοῦ λυτρωμοῦ τὸν ἥλιο.

Τὸ φῶς του καὶ τὴν ζεστασιά ξαναζητοῦν,
τοὺς εἶχαν λείψει τετρακόσιους χρόνους
Δὲν θέλουν πιά καὶ δὲν μποροῦν σκλάβοι
[νὰ ζοῦν
μ' ἐξευτελισμάτα, βρισιᾶς καὶ πόνους.

Ἄποφασή τους καὶ ἔμβλημά τους ἱερὸ
ὅσο μποροῦν τρανὰ νὰ πολεμήσουν
καὶ ἢ νὰ ζήσουν πιά με λευτεριά
ἢ γιὰ τὴ λευτεριά νὰ ξεψυχίσουν.

ΕΥΑΓ. ΜΟΥΔΡΙΑΝΑΚΗΣ
Ἡβ Πρ. Β' Γ.Α.Χ

ΠΩΣ ΜΙΛΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΜΑΣ ΤΟ 21

ΣΤΟΝ ΔΕΣΠΟΤΗ ΓΕΡΜΑΝΟ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑ

Ἄπ' τ' ἅγια χέρια σου τὰ δυὸ τὸ λάβαρο στὴ Λαύρα
πῆρ' εὐλογία καὶ δύναμη καὶ γίνηκ' ἱερό!
Αὐτὸ λατρέψαν οἱ ἥρωες, ποῦ βάρβανε στὰ μαῦρα
ἄλλ' τὴν ἄπιστη Τουρκία, τ' ἀνήμερο θεριό!

Τριμμένα ράσα σκέπαζαν, ἀθάνατε Δεσπότη
τὴν ἀποσάλευνα σου ψυχὴ, τὴν τόση φρονιμίαν.
Δὲν σὲ τρομάζαν τῆς φωτιάς καὶ τοῦ πολέμου οἱ κρότοι
καὶ τὸ καρὰβι σου ἀνοιξὲς γι' ἀθανάσια πανιά!...

Ἦσαν δεντροῦ γλυκὸς χυμός, ποῦ πίνουν τὰ θῆρια,
ὅπου κλονίσαν τὴν Τουρκία σὺθέμελα μὲ μιά,
ποῦ γίνηκαν ἄθανάτα, τάγραψ' ἡ ἱστορία!...
Τέτοια τιμὴ σὰν αὐτῶν δὲν γίνηκε καμμιὰ!

Τὴ φῆμη καὶ τὴ δόξα σου τὴν πῆραν μαϊστράλια
καὶ τὴ διαλάλησαν παντοῦ σὲ χώρες καὶ χωριά,
αὐτὰ τὰ γύρω τὰ βουνά, τὰ δάση, τ' ἀκρογιαλίας,
οἱ λαγκαδιές, τὰ πέλαγα, οἱ ἀνθρώποι, τὰ πουλιὰ!...

Καὶ τ' ὄνομά σου ἐγὼ παντοῦ ἀκούω νὰ τὸ λέγε.
Τὸ λέει τὸ κύμα, στὸν ἀφρό κι' ὁ ἥλιος χαρωπὸς
τὸ λέει μ' ἀχτίδες του χρυσοῦ, ποῦ ἀπ' τὴ χαρὰ τους κλαίνε
τὸ λέει ὁ Ὀλυμπος ψηλά στὴν Ὄσσα ἀγριωπός!...

Στὶς λαγκαδιές καὶ στοὺς γιαλοὺς τὸ ἑακουστὸ ὄνομά του
τὴς εἰκοσιπέντε τοῦ Μαρτιοῦ ἡ ἀβρα τὸ πλανᾷ
Κι' ἡ θάλασσα μὲ τὴ λαλιά του ὀλόασπρου κυμάτου
τὸ λέει κι' αὐτὴ ὀλόχαρη στ' ἀστέρια σιγανά!...

Ἐχεις στὸν ὕπνο σου ἐσὺ τὸν ἥλιο προσκεφάλι.
Κλινᾶρι σου εἶν' ὁ οὐρανός, τ' ἀστέρια τὰ χρυσα.
γιατὶ σ' ἀξίζει μιά τιμὴ ἀπ' ὅλες πῶς μεγάλη!
Καὶ νύθηκες ἀρχαγγελοῦ ὀλόασπρου φορεσιά!

Στὴν βελουδένια σου μορφή βλέπομε τὴν πατρίδα
νὰ μοιάζῃ ἀνήμερο θεριό, μὲ πίστη θεϊκιά!
Καὶ μὲς στὰ στήθεια τῆς φωτιάς ν' ἀνάβῃ ἡ ἐλπίδα,
πὼς μὲ μιά φουχτία ἥρωες θὰ κάψῃ τὴν Τουρκία!

Ἡ λευτεριά ἀρματώθηκε στ' ἀγνὸ τὸ σύνθημά σου,
γιὰ νὰ σκεπᾶσῃ τὴ γενιὰ μὲ τ' ἄσπρα τῆς φτερά!
Οἱ δόξες φτερουγίζοντας ἐρχόντανε σιμά σου
κι' ὀσπίδες σου προσφέρνανε καὶ εἶψ' ἀστραφτερά!...

Τὸ χῶμα, ποῦ σὲ σκέπασε, νᾶν' στρώμα πουπουλένιο.
Τοῦ λυχναριοῦ τῆς θύμησης γιὰ σὲ τὸ φῶς μὴ σβῆ,
μὰ νὰ θεριέψῃ, νὰ γενῇ σὰν μαργαριταρένιο
καντῆλι, ποῦ θε νὰ φωτᾷ σ' ὀλόκληρη τὴ γῆ!

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ
Τάξ. Ζ' Γυμν. Νεαπόλεως

Τώρα ποῦ ὁ νοῦς μου πᾶει στοῦ ἔσηκωμοῦ
τὰ ἐπίσημα καὶ τ' ἅγια χρόνια ἐκεῖνα
σὲ ξαναφέρνω πρώτη ἐσένανε
ἀτρόμητη, ἀποσάλευνα Μπουμπουλίνα.

ὦ! τῶν καπεταναίων καπετάνισσα
ποῦ κυβερνᾷς τοῦ τιμονιοῦ τὸ δοῦκαί
στὸ πρόσταγμά σου ὁ ἀνδρὸς ὑποψιάζεται
καὶ φαίνεται σὰν ἄπραγο παιδάκι.

Σοῦ καμαρώνω τὸ κορμὶ τὸ μπρούτζινο
τὰ χέρια τὰ τραχειὰ καὶ τὰ μαλλιὰ σου
ποῦ ἀνάλυτα σὰν φῆδια ἀναταράζονται
καὶ μοναχὰ ἀποφεύγω τὴν ματιὰ σου.

Φοβοῦμαι αὐτὰ τὰ δυὸ σου μαῦρα κάρβουνα
ποῦ καίγονται ἀπ' τὴν πύρα τῆς ψυχῆς σου
μ' ἐκμηδενίζουν δὲν βαστῶ σὲ ἀντίκρουσμα
τῆς ἄγριας καὶ ὑπεράνθρωπης πνοῆς σου.

Κι' ἐσὺ σὰν νὰ τὸ νοιώθῃς, φεύγεις, χάνεσαι
καὶ ξαναφανερώνεσαι μπροστά μου
μεσ' στὴν Τριπολιτῶν καβάλλα στ' ἄτι σου τὸ κίτασπρου
παντοῦ ξεβᾷ—δεξιὰ μου.

Σωρὸς τὰ γυναικόπαιδα τῶν τοῦρκων
τρέμονν ἀλαφιασμένα καὶ σπαράζουνε
καὶ οἱ νικηταὶ ὀλόγουρα ἀλαλάζουνε
καὶ πανηγυρὶ ἀκόλαστο ἐτοιμάζουνε.

Μὰ ἐσὺ καβάλα πάντα στ' ἄσπρο τ' ἄτι σου,
ἐστάθηκες στὴν πόρτα τοῦ φρουριοῦ.
σῆκωσες τὸ σπαθὶ σου καὶ τοὺς κῆνταξες ἀπὸ ψηλῆ
σὰν Ἄγγελος Κυρίου.

Καὶ φώναξες: «Αὐτὲς ἐδῶ ποῦ βλέπετε
κάνεις δὲν θὰ τὴς γγίξῃ εἶναι δικῆς μου
γυναίκα, Ρωμηὸς κι' ἂν εἶναι ἡ Τούρκισσες,
ὅμοια τὴς λογαριάζω γι' ἀδελφῆς μου».

ΜΑΡΙΚΑ ΙΩΑΝ. ΖΕΡΒΑΚΗ
Μεθ. Ζῆς τάξ. Γυμν. Νεαπόλεως

ΣΚΕΦΤΕΙΤΕ...

Σκεφτεῖτ' ἀδέσφια, τὸ εἰκοσιένα!
Σὰν πύρινη ρομφαία θὰ φωτίζῃ τοὺς αἰῶνες
πλεγμένο μὲ τὸ ὄνομα: Ἑλλάδα!
Τὸ ἀνέμισμα τοῦ ράσου τοῦ παπᾶ,
τὴ φλόγα μὲς στὰ στήθια τοῦ ρογιᾶ,
τῆς Λαύρας τὸ πανί, σκεφτεῖτε!
Βάλτε σὸ λογιμὸ
ἓνα χιλιάδων χρόνων, φωτοβόλο,
μὰ τότε πεθαμένο ἑλληνισμὸ
ποῦ πέταξε τὴν πλάκα τοῦ ἀνημᾶτου,

πῆρε σάρκα καὶ κόκκαλα,
ψυχὴ, καρδιά, ζωὴ,
κι' ἔγινε πάλι ἑλληνισμός!
Ὅμως ἀδέσφια,
ἀδέσφια ἑλληνόπουλα
σκεφτεῖτε, καὶ ρίξτε μιά ματιὰ
σὲ μιά μικρὴ Ἑλλάδα ἐκεῖ κάτω
ποῦναι ζωσμένη, τυλιγμένη τὴ σιλαβιά
σιλαβιά θανάτου.

Σ. ΣΜΗΥΡΑΚΗΣ
Ηβ'.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΕΗΜΕΡΩΜΑ

Οι καμπάνες θά ήχήσουν χαρούμενα και πάλι σ' όλη την 'Ελλάδα στο ξημέρωμα της 25ης του Μάρτη. 'Η δάφνη θ' αφήση ένα κύμα εὐωδίας νά ξεχυθῆ τριγύρω, και ὅλοι κείνοι που μποροῦν νά αἰσθανθοῦν τὴν εὐωδιά της δάφνης θά στρέψουν τὸ βλέμμα πρὸς τὸ μέρος της 'Ελλάδας.

Οἱ ἄνθρωποι θά δοῦν δυὸ λευκὲς ὀπτασίες νᾶρχονται ἀπὸ ψηλά, ἀπὸ πολὺ ψηλά, ἴσως ἀπὸ κεί που τὸ βλέμμα δυσκολεύεται νά φτάσῃ, ἀπὸ τὸ θρόνο τοῦ Θεοῦ. 'Η μιὰ θά κρατῆ ἕνα σπαθί, και ἡ ἄλλη ἕνα κρίνο, και τότε τὰ σκοτάδια θά διαλυθοῦν μπρὸς ἀπ' τὰ μάτια της ἀνθρωπότητος. 'Ο κρίνος θά γεμίσῃ μὲ τὴν ἄσπιλη λευκότητά του τὸν κόσμον, κι' ὁ κόσμος θά νιώσῃ πὼς ἡ εὐτυχία του βρίσκεται μόνο μέσα στὴν ἄσπιλη λευκότητα. 'Η ὀπτασία μὲ τὸν κρίνον φέρνει τὸ μεγάλο μήνυμα στοὺς ἀνθρώπους: «Εὐαγγελίζου γῆ χαρὰν μεγάλην».

'Η ἄλλη ὀπτασία μὲ τὸ σπαθί θάκει καρφώσῃ τὸ βλέμμα σ' ἕνα ὠρισμένο σημεῖο της γῆς που τὸ σκεπάζει σκοτάδι στὴν 'Ελλάδα. Θά ὀρμήσῃ μὲ τὸ σπαθί της μέσα στὸ σκοτάδι, ἀλυσίδες θά σπάσουν, φλόγες πελώριες θά ξεπεταχθοῦν ἀπὸ μιὰ καρδιά, ἀπὸ τὴν καρδιά της 'Ελλάδας και τὰ σκοτάδια θά διαλυθοῦν. 'Απὸ τὸ σπαθί της λευκὴς ὀπτασίας θά στάξῃ αἷμα και μ' ἄφωνή, — ἡ φωνὴ της 'Ελλάδας — θ' ἀκούγεται: «... και σὺν πρώτῳ ἀντρειωμένη, χαιρε ὦ χαιρε 'Ελευθεριά». Πάνω στὰ βουνά και στὰ λαγκάδια και κάτω στοὺς κάμπους οἱ δάφνες θά φουντώσουν. Στὶς ρίζες της δάφνης θά βρεθοῦν ἴσως κομμάτια ἀλυσίδες και ἄθαφτα τὰ κόκκαλα κείνων που τὴν πότισαν μὲ τὸ αἷμα του. Κι' οἱ δάφνες αὐτὲς θά γίνουν στεφάνια και θά δοθοῦν σὲ κείνους που φέρανε τὴν Λευτεριά.

Τὰ παιδιά τῶν ἡρώων, οἱ σύγχρονοι "Ἕλληνες, θ' ἀτεινίσουν τὴν 25η Μαρτίου, τὴ μορφή της 'Ελλάδας στὸ πρόσωπον τοῦ Ἄγνωστου Στρατιώτη. Τὴ στιγμή που τὸ ἀνοιξιὰτικο ἀεράκι θά κἀνῃ τίς γαλανόλευκες νά κυματίζουν, κείνο τὸ «ἕνα λεπτὸ σιγῆς» ἡ σιωπὴ θά περιγράψῃ μὲ τὴν ἀσύγκριτη εὐγλωττία της, ὅλο τὸ ἀφθαστο μεγαλεῖο της ἐπετείου αὐτῆς, και ὅλη τὴν ἀσύγκριτη μεγαλωσύνη και λάμψη της 'Ελληνικῆς καρδιάς που τὴν ἔκαμε νά στέκει σύμβολο στὴν ἱστορία της ἀνθρώπινης σκέψης και ιδέας. Σιγά, ἀθόρυβα, ἀόρατες, γεμάτες μυστικοπάθεια οἱ ψυχὲς τῶν ἀθανάτων νεκρῶν μας θ' ἀγγίζουν τίς δικὲς μας ψυχὲς. Βαθειὰ στὸ ἄπειρο σὺν καρφώσωμε τὸ βλέμμα κείνη τὴν ὥρα θά δοῦμε θρύλους, παραδόσεις και ἱστορία νά συμπλέκωνται, και νά θέλωμε νά γίνωμε ὅλο μάτια γιὰ νά ἀγκαλιάσωμε τὸ ἐξαισιο σύμπλεγμα, ὅλο καρδιά νά τὸ χωρέσῃ

και νά τὸ κλείσωμε βαθειὰ μέσα μας.

Κείνη τὴν ὥρα που ἐμεῖς θά γιορτάζωμε τὴν Λευτεριά μας χέρια ἀδερφικὰ θά σπαραξοῦν κατ' ἀπ' τὸ βάρος ἀλυσίδων, μάτια ἀδερφικὰ θά λάμπουν παράξενα πάνω σὲ συσπασμένα ἀπ' τὴν ἀγωνία πρόσωπα και θά προσπαθοῦν νά διαπεράσουν τὰ σκοτάδια και νά συλλάβουν τὸ γλυκὸ ὄραμα της Λευτερίας. Κείνη τὴν ὥρα ψυχὲς ἀδερφικὲς θά κλωτσοῦν ἀπεγνώσμενα τὰ σκοτάδια που σφικτὰ τ' ἐτυλίγουν. Και τὰ σκοτάδια αὐτὰ της σκλαβιάς ἀπλώνονται σὺν τραγικὴ εἰρωνεία τοῦ κόσμου που πιστεψε πὼς νίκησε τὴ βία και τὸ ἀδικο ἔστω και ἂν χρειάστηκε νά κάμῃ τόσες θυσίες. Εἶναι φρικτὸ νά βλέπῃ κανεὶς ἀκόμη και τοὺς ὑπερμαχοὺς της ιδέας της Λευτερίας νά καταπατοῦν αὐτὴ τὴν ιδέα. Και εἶναι ἀκόμη φρικτώτερο νά αἰσθάνεται κανεὶς τριζιμάτια ἀλυσίδων και στεναγμοὺς σκλάβων τὸν εἰκοστὸ αἰῶνα, τὸν αἰῶνα τοῦ πολιτισμοῦ, τὸν καιρὸ που οἱ ἐλεύθεροι ἄνθρωποι διεκήρυξαν μὲ στόφο και τυμπανοκρουσίες τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου και τῶν λαῶν. Εἶναι φρικτὸ τὸ δίκιο ν' ἀνήκῃ στὸν δυνατὸ και ὄχι στὸν ἀδικούμενον. Μὰ ὅσο κι' ἂν εἶναι φρικτὸ εἶναι πραγματικότης και ὡς τέτοια τὴν ἀντιμετωπίζομε ἐμεῖς οἱ "Ἕλληνες.

Εἶναι κρίμα τούτῃ τὴν ἡμέρα τὴν 25η τοῦ Μάρτη, που ὀλόκληρο τὸ εἶναι μας εἶναι γεμάτο 'Ελλάδα νά τρυπῶνῃ ἡ πίκρα στὴν ψυχὴ μας. Μὰ εἶναι ἀναπόφευκτο. Τὸν καιρὸ που οἱ Κάφροι ἐλευθερώνονται Ἕλληνες ζοῦν σκλαβωμένοι. 'Ο κόσμος που χρωστᾷ τὸν πολιτισμὸ του στὴν 'Ελλάδα ἔτσι τὴν ἀνταμειβεῖ. Εἶν' ἡ εὐγνωμοσύνη τοῦ εὐεργετούμενου πρὸς τὸν εὐεργετῆ: 'Ωραῖα μὰ τὴν ἀλήθεια εὐγνωμοσύνη... Τ' ἀδέλφια μας στὴν Κύπρο στενάξουν μέσα στὴ σκλαβιά που εἶναι δῶρο μιᾶς «φιλίας»... 'Ω πόσο πικρὸ εἶναι νά προσφέρῃ κανεὶς μὲ εἰρωνεία τὴν ἄγία αὐτὴ λέξι...

Τ' ἀδέλφια μας στὴν Β. 'Ηπειρο σπαραξοῦν κατ' ἀπ' τὸ πέλμα τοῦ ἄγριου δυνάστη. Κάποια μικρὰ ἑλληνικὰ βλαστάρια που τ' ἄρπαξε τὸ τρομερὸ γεράκι ἀπ' τὴν ἀγκαλιά της μάνας, μετατρέπονται σὲ γιαντισάρους σὲ μιὰ βάρβαρη και ἀφιλόξενη χώρα. 'Αλλὰ ἀδέλφια σκλαβωμένα ἤρθ' ὁ καιρὸς. «'Ελευθερία ἢ Θάνατος» ἀντιλαλεῖ ἡ φωνὴ τοῦ σκλάβου ραγιά. «'Ελευθερία ἢ Θάνατος. 'Η Λευτεριά πατεῖ πάνω σὲ πτώματα και οἱ δάφνες θέλουν αἷμα γιὰ νά φουντώσουν. Οἱ ἐλεύθεροι "Ἕλληνες εἶναι στὸ πλευρὸ σας.

Θ. ΚΟΤΣΥΦΑΚΗ

Γ. Θ. Χ.

Προσοχή! Προσοχή! Ο ΑΡΗΣ ΕΠΙΤΙΘΕΤΑΙ!

ΕΝΑ ΕΥΘΥΜΟ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

Βρισκόμαστε στο Παρίσι στα 2055.

«Ακούσατε τις τελευταίες ειδήσεις. Η εσπερινή μας ραδιοφωνική έκπομπή έτελείωσε.» Η ειδήσις που είχε μεταδώσει ο ραδιοφωνικός σταθμός πρὸ ὀλίγου ἦτο φοβερὴ γιὰ τὴ Γῆ! Πραγματικῶς συγκλονιστικὴ! Οἱ Ἀρειανοὶ εἶχαν ἀνακαλύψει κάτι τὸ κατάπληκτικόν. Μιὰ κινουμένη δόμβα πού εἶχε ὑπερβάλλει σ' ἕλα ἀπ' τὶς προηγούμενες συναδέλφους τῆς ὄχι μόνο στὴν καταστρεπτικότητά ἀλλὰ καὶ στὸν . . . πολιτισμό. Ἦτο τόσο τρομακτικὴ καὶ τόσο στανικὴ ὥστε ξεπερνοῦσε τὰ συνήθη ὄρια. Ὅπως εἶχε μεταδώσει τὸ ραδιόφωνο, ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ μικρὴ σὺν μπάλλα τέννης δόμβα πού λεγόταν θαντόνιον γεμάτη ἀπὸ ἕνα σωρὸ ἀγνωστα συστατικὰ πού εἶχαν τὴν ἰδιότητα τὶ νομίζετε νὰ κάνουν; Ὅχι νὰ ἀποδεκατίζουν, ὄχι νὰ ἀφανίζουν, ὄχι νὰ σκοτώνουν, ὄχι νὰ σκορποῦν ἐρείπια σὲ πολιτείες καὶ ἔθνη, ἀλλὰ κάτι τὸ συγκλονιστικόν, κάτι τὸ φοβερό πού μόνο νὰ τὸ σκεφτόταν κανεὶς τὸν καταλαμβάνανε ἕνα αἶσθημα φρίκης. Μὲ καμμιά δεκαριά τέτοιες βόμβες πού θὰ ἐρρίπτοντο ἀπὸ τὸν Ἄρη θὰ μετατρέπονταν οἱ κάτοικοι τῆς γῆς σέ... γουρούνια. Οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς εἶχαν χάσει τελείως τὴν ψυχραιμίαν τους καὶ ἀπὸ ὦρα σὲ ὦρα περίμεναν νὰ ἐπέλθῃ τὸ μοιραῖο. Μιὰ καὶ ὁ πόλεμος μὲ τὸν Ἄρη βρισκόταν στὰ πρόθυρα καθέναν, καταλάβαινε γιὰ τὸ γεγονός αὐτὸ εἶχε προκαλέσει τέτοια ἀναστάτωση σ' ἕλη τὴν Γῆ. Ἔτσι εἶχαν τὰ πράγματα ὅταν στὸν ὀρίζοντα τῆς Γῆς ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος τὸ πρωῒνὸ ἐκεῖνο τῆς 4ης Μαρτίου 2055. Πλήθος ἰπταμένων δίσκων κοφινῶν καὶ πούρων εἶχαν τεθεῖ στὴν ἡμερησίαν διάταξη: σελίζοντας τοὺς αἰθέρας, μεταφέροντας τοὺς διπλωματικούς ἀπεσταλμένους τῆς Γῆς στὸν Ἄρη πού πάσιζαν ἕπως μπορούσαν μὲ ἕλα τὰ μέσα νὰ ματαιώσουν τὸ μοιραῖο. Ἀλλὰ ἀλλοίμονο! Παρ' ὅλον πού οἱ περισσότεροὶ ἦσαν ἱκανοὶ διπλωμάται καὶ πολλὰς φορές εἶχε γίνεи μνεῖα διὰ τὰς ἱκανότητάς τους, ἐν τούτοις τὸ μοιραῖο φαινόταν ἀναπόφευκτο. Καὶ τοῦτο ξέρετε γιὰτί; Ὁ Κυβερνήτης τοῦ Ἄρεως εἶχε θυμώσει καὶ ἔμενε ἀλύγιστος. Αἰσθανόταν τὸ γόητρό του προσβεβλημένο καὶ μειωμένο ὅπως ἔλεγε στὴν διακοίνωσι πρὸς τὴν Γῆ γιὰτί κάποιος διπλωμάτης τῆς Γῆς τὸν εἶχε προσβάλλει κατὰμουτρα λέγοντάς του ὅτι δὲν ξέρει τί τοῦ γίνεται. Ζήτοσε γιὰ νὰ ἱκανοποιηθῇ ὀλόκληρη τὴν Ἀφρικὴ καὶ τὴν Ἀσίαν. Καὶ ὅπως καταλαβαίνετε ἐπειδὴ μιὰ τέτοια ἀπαίτησι δὲν ἦταν δυνατόν νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ἀπὸ τοὺς Κυβερνήτας τῆς Γῆς ἢ σειρήνα τοῦ συναγεμῶ... ἐσήμανε.

Παρ' ὅλον πού ὁ πόλεμος ἐκεῖνος κράτησε μόνο 3 λεπτὰ θὰ προσπαθῶ νὰ σὰς τὸν περιγράψω ὅσο πιὸ ζωντανὰ καὶ παραστατικὰ μporέσω. Πρὶν πού λέτε ν' ἀκουσθῇ καλὰ καλὰ ἢ πρώτη σειρήνα, ἢ στανικὴ

καὶ φοβερὴ σὲ ἀποτελέσματα γουρουνοποιὸς δόμβα εἶχε πέσει στὴ Γῆ. Καὶ ἐφόσον εἰρισκόμεθα σὲ μιάν ἐποχὴ πού τὰ πάντα χαρακτηρίζει ἡ ἀστραπιαία ταχύτης, τὸ ὄπλο αὐτὸ ἐντὸς δεκάτων τοῦ δευτερολέπτου ἐξετέλεσε θαυμάσια τὸν προορισμό του μὲ ἀκρίβεια ἀπόλυτη. Πῶ! Πῶ! Πῶ! Οἱ ἄνθρωποι τῆς γῆς ἀνεξερτήτως φυλῆς καὶ φύλου εἶχανε μετατραπῆ σέ . . . γουρούνια. Καὶ ὅπως ἦτο φυσικὸν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐξαίρεθῇ ὁ ἀφηγούμενος παρὰ νὰ ὑποστῇ κι' αὐτὸς τὰ κανιβαλιστικὰ ἀποτελέσματα τῆς γουρουνοποιῶ δόμβας. Βρισκόμουν κάπου ἐκεῖ πού ὅπως ὑπελόγιζα ἦτο ὁ κήπος τοῦ Λουξεμβούργου ὅταν συνέβη τὸ τρομακτικὸ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα γεγονός. Σιγὰ, σιγὰ, αἰσθάνθηκα ὄλο μου τὸ εἶναι νὰ ἀλλάσῃ. Τὰ χέρια μου νὰ κονταίνουν, ν' ἀποκτῶ μιὰ μακρουλὴ μούρη, μιὰ μικροσκοπικὴ οὐρίτσα, τέσσαρα κοντὰ ποδαράκια καὶ μιὰ κοιλίτσα ἐξωγκωμένη. Δὲν μπορῶ νὰ σὰς περιγράψω μὲ τὴν πέννα τὸ τί αἰσθάνθηκα. Πάντως θυμάμαι ὅτι τὰ συναισθήματά μου ἐπαιρναν μιὰ θέσι μεταξὺ τρόμου καὶ ἀνακατῆσεως. Ὅσο ὅμως ἤμουν ἀπηχολημένος μὲ τὸν ἑαυτοῦλη μου δὲν εἶχα καὶ τόσο τρομάξει οὔτε κὰν μένοιαζε. Ὅταν ὅμως ἐγύρισα καὶ ἐρριξα μιὰ ματιὰ στὶς χιλιάδες τῶν συνανθρώπων μου καὶ τοὺς εἶδα νὰ ἔχουν μετατραπῆ σὲ γουρούνια μ' ἔπιασε ἕνας πανικός, ἕνας συγκλονιστικὸς τρόμος ἀπερίγραφτος. Ἐβλεπα τοὺς πρώην εὐυπολήπτους συνανθρώπους μου νὰ ἔχουν κατατῆσῃ σὲ τέτοιο χάλι ὥστε ἄλλο γουρούνι νὰ εἶναι μὲ φράκο, ἄλλο μὲ παπιγιόν, καὶ ἄλλο νὰ ὀδηγᾷ μοτοσυκλέτα. Ἐτρομοκρατήθηκα τόσο πολὺ ὥστε χωρὶς νὰ ξέρω τί κάνω τὸ ἔβαλα στὰ πόδια τρέχοντας πανικόβλητος, ἀκούοντας πίσω μου τοὺς συντετράποδάς μου νὰ στριγγλίζουν καὶ νὰ βγάξουν ἀναρθρες κραυγές. Ἐξακολουθοῦσα τὸν φρενήρη δρόμο μου ὅταν μιὰ στιγμὴ ἔφτασα μπροστὰ στὸν Σηκουάνα. Χωρὶς νὰ ὑπολογίσω τὴν ἀπόσταση προσπάθησα νὰ τὴν ὑπερπηδῶσω τραβῶ ἕνα δυνατό ἄλμα, ἀλλὰ φαίνεται πὼς δὲν εἶχα ὑπολογίσει καλὰ γιὰτί μιὰ στιγμὴ μπλοῦμ νάμαι μέσα μὲ ἄμεση συνέπεια νὰ χάσω τὶς αἰσθήσεις μου. Μιὰ γνώριμη φωνὴ τόσο γνωστὴ ἄκουσα δίπλα μου νὰ μουρμουρίζει:

—Μὰ τί ἔπαθες παιδάκι μου ὀλη νύκτα.. Τί εἶχες καὶ φώναζες; Γιατί κουνᾷς τὰ χέρια σου σὰ νὰ κολυμπᾷς.

Ἄνοιγω τὰ μάτια μου καὶ τί νὰ δῶ Τὴ μητέρα μου νὰ στέκεται πάνω ἀπὸ τὸ κρεβάτι μου.

—Ἐσὺ μητέρα ἐδῶ.

—Ἄμὲ πού ἤθελες νάμαι.

—Δὲν ἐγίνες ἐσὺ γουρούνι.

—Χριστὸς καὶ Παναγία.

—Καλὰ γιὰ πέσ μου τὴν πῶς τὴν γλύτωσες.

ΟΙ ΒΑΘΜΟΙ

Πῶς ν' ἀρχίσωμε καὶ πῶς νὰ τελειώσωμε. Ποιούς νὰ συγχαροῦμε καὶ ποιούς νὰ συλλυπηθοῦμε; Ἐδῶ καὶ κεῖ ὄμιλος μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, συζητοῦν μὲ ἀγανάκτησι. Σωστός πανικός. Ὁ μαθητόκοσμος βρῖσκεται ἐν συναγερωῶ. Ὅπου κι' ἂν στρέψῃς τὸ βλέμμα καὶ ὅπου κι' ἂν σταθῇς θὰ ἴδῃς καὶ θὰ ἀκούσῃς νὰ γίνεται λόγος περὶ βαθμῶν. Οἱ χειρονομίες διαδέχονται ἢ μία τὴν ἄλλη σὲ διάφορες φάσεις. Τὶ θὰ γίνῃ ἐπὶ τέλους μ' αὐτὰ τὰ νοῦμερα; Τὴν πρώτη θέσι κατέχουν τὰ 11, ἀκολουθοῦν τὰ 10, 9, 8, 7, κ.λ.π. σχηματίζοντας ἔτσι φθίνουσα ἀριθμητικὴ πρόοδο μὲ λόγον τὸ 1 καὶ ἄκρον ὄρον τὸ 0.

Ἄνω τῆς βάσεως εἶναι ἐλάχιστοι.

Σάφνου περνώντας ἀπὸ μιὰ παρεῖτα ἀθελά μου ἄκουσα μερικὰ νοῦμερα.

Φοβερός διάλογος μεταξὺ δύο συναδέλφων μου.

—Ἐλένη σὲ πόσα μέφεις;

Ἡ Ἐλένη κουνάει θλιμμένα τὸ κεφάλι. Ρίχνει ματιὰς ἀπογοητευτικὰς στὸν ἔλεγχον τοῦ κρατῆ στα χεῖρα της, κάνει νὰ τὸν ξεσχίση, μὰ πάλι συστέλλεται καὶ σταματᾷ. Ἡ Μαρίκα μὲ ἀπορία τὴν σκουντᾷ.

—Ἐ! Τὶ ἔπαθες; Γιατί δὲν μοῦ ἀπαντᾷς;

Ἡ Ἐλένη, τῆς προσφέρει τὸν ἔλεγχον βουβῆ, σιωπηλῆ. Διαβάζει: (Ἀρχαῖα 9, Νέα 8, Φυσικὰ 5, Χημεία 2, Ἀλγεβρα 3, Ἱερά 16, Γυμναστικὴ 19, Μουσικὴ 18).

Μετὰ τὸ διάβασμα ἡ Μαρίκα ἀναστενάζοντις λέγει στὴ συνάδελφόν της.

—Μεγαλοδύναμος ὁ Κύριος ποῦ μᾶς ἔστειλε καὶ αὐτὰ ἔδωκ τὰ 3 μαθήματα. Ὅταν τὰ βλέπῃς ἔχοντὰς τὴν σκασίλασσο γιὰ τὰλλα».

Ἡ Ἐλένη λογαριάζει βιαστικὰ μὲ τὸ μυαλό της, προφορικὰ καίγραπτὰ καὶ συμπεραίνει τέλος ὅτι περνᾷ στὰ μισά, ἔχει ὁ Θεὸς ὄμως καὶ στὰ ὑπόλοιπα Ὑπομονή!! Ἡ μιὰ παρηγορεῖ τὴν ἄλλη.

—Ἀχ βρὲ Μαρίκα δὲν λυπᾶμαι τίποτ' ἄλλο παρὰ μονάχα τοὺς κόπους μου ν' ἀντιγράψω τόσα χαρτάκια!!

Τὶ νὰ γίνῃ; (Τὰ χρόνια ἀλλάξαν ἀλλάξαν οἱ καιροί). Ἐφυγα μὲ τὴν σκέψιν ὅτι στὴν θέσιν αὐτῶν πόσοι δὲν θὰ εἶναι, ἴσως καὶ ἐγὼ ἢ ἴδια.

ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΚΑΛΟΓΡΙΑΔΟΥ

Γ.Θ.Χ. Ἡα Κλασσικοῦ

—Εἶσαι μὲ τὰ καλὰ σου παιδάκι μου τί ὄνειρο εἶδες;

Ὁνειρο! Ὅστε ὄνειρο ἦταν ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία! Ὅστε ἡ γουρουνοποιὸς ὄμδα.

Ἐρρίξα μιὰ ματιὰ στὰ πόδια μου, ἦταν δύο, τὸ σῶμα μου ἀνθρώπινο, τὸ κεφάλι μου φυσιολογικό. Ὅστε...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧ. ΣΟΛΙΔΑΚΗΣ

Μαθητὴς Ζ' Τάξεως Γυμνασίου

Ἁγίου Νικολάου Κρήτης.

ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΦῶΣ

Ὁ Θεὸς ἀγρυπνεῖ ἐν σιωπῇ—βλέπω τὸν ἄνθρωπον
Ὁ ἄνθρωπος ὡς ἐν ἐσόπτρῳ βλέπει τὸν Θεόν
Μᾶς ἔδωσε τὸ πρόσωπον—Τοῦ μοιάζουμε
Μᾶς ἔδωσε τὸν ἔρωτα—Τὸν πλησιάζουμε
Μᾶς ἔκρυψε τὸ μυστικὸν Του—Τὸν γυρεύουμε.

(Γ. Θεμέλη)

Τὸ σκοτάδι νοιώθει νὰ τὸν κυκλῶνῃ ἀπὸ κάθε μεριά. Κάθε φῶς χάθηκε ἀπὸ τὰ μάτια του. Ὑψώνει τὰ χεῖρα πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ κατεβάζει εὐθὺς κάτω. Γυρεύει τὴν λύτρωσιν μὰ αὐτὴ δὲν τοῦ φανερόνεται, γυρεύει τὸν ἥλιον καὶ αὐτὸς τοῦ κρύβεται. Θέλει νὰ μεθῆσῃ ἀπὸ ἀλήθεια μὴ ἀλλοίμονον τρικλίζει ἀπὸ τὴν ἀμφιβολία. Γυρεύει τὴν ἀγνωστὴ Θεότητα. Αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ν' ἀκούσῃ μέσα τὴν οὐράνια φωνή. Φοβᾶται τὴν ζωὴν μὰ τρέμει καὶ τὸν θάνατον. Παλεύει μὲ ὄλους, παλεύει καὶ μὲ τὸν ἑαυτό του. Ἀχ αὐτὸς ὁ ἑαυτός του. Ἡ ἀμφιβολία τὸν δηλητηριάζει, μὰ αὐτὸς ψάχνει παντοῦ. Ἀποθαρρύνεται. Ὑψώνει τὰ χεῖρα καὶ παρακαλεῖ, κραυγάζει ἀπελπισμένα καὶ ἡ φωνὴ του γεμίζει ἀπὸ ἀγωνία τὸ σύμπαν. Θέλει νὰ γίνῃ ἕνας ἀλκοολικός τοῦ φωτός καὶ μεθᾷ ἀπὸ τὸ χειρότερον σκοτάδι τῆς κόλασης. Φεῖδια τρῶνε τὴν ψυχὴν του καὶ σκουλήκια χολοῦν τὴν σκέψιν του. Ἡ καταραμένη φλόγα λαμπαδιάζει τὸ εἶναι του. Τὰ ἀπαίσιμα σύννεφα θάψανε τ' ἀστέρια τοῦ οὐρανοῦ. Χάνεται στὴν πίκρα. Τὰ δάκρυα τρέχουν ἀπὸ τὰ κουρασμένα μάτια.... Ζητᾷ τὴν Θεότητα. Ποῦ νὰ κρύβεται ὄραγε; Ποῦ νὰ νύει σημεῖος ὁ θρόνος τοῦ Πλάστη; Καὶ ὀλοένα ψάχνει. Οἱ δρόμοι γύρω του εἶναι ὄλοι φραγμένοι. Οἱ κόποι του εἶναι θρόψαλα καὶ κάψαλα. Οἱ βωμοὶ του καὶ οἱ φάρροι του εἶναι σβησμένοι. Καὶ τὰ παλάτια του ποῦ τὰ ὄνειροτόταν γρανιτοθέμελα καὶ ἀκατάλυτα εἶναι ὀρημάδια μισοτέλειωτα ποῦ τὰ δέρονε ἡ βροχὴ καὶ τὸ χαλιῶν. Ἡ ἀπελπισία γίνεται ὁ σύντροφος τῆς ψυχῆς του. Τὸ σκοτάδι περιμένει νὰ ρουφήξῃ μέσα στὴν κολασμένη μαυρίλι του τὴν ἀποσταμένη καρδιά του. Θρηνεῖ. Ὁ θρηνος τοῦ ἀγκαλιάζει τὴν πίκρα καὶ ἀπλώνεται παντοῦ. Τὸ πάθος πομένει ἀνικανοποίητο, δὲν δαμάζεται ὄμως. Κανεὶς ἄς μὴ τοῦ πεῖ τὰ χεῖρα κάτω. Κι' ἄξαφνα τὸν λούζει τὸ Θεῖο φῶς. Ἡ ἀγάπη ἄκουσε τὸν ὄδομό του καὶ τὸν λύτρωσε. Ἡ ψυχὴ του βουλιάζει μέσα στὴν ἀπολύτρωσιν. Ὁ πονεμένος ἄνθρωπος αἰσθάνεται τὴν Θεότητα νὰ πλημμυρίξῃ τὴν ἀπεραντωσύνην τοῦ εἶναι του. Ἡ δάφνη στολίζει τὸ μέτωπό του. Ὁ ἠθικός του ἀγῶνας θριαμβεύσει. Ὁ δρόμος πρὸς τὸ φῶς εἶναι ἀνοιχτός. Ἡ ψυχὴ του γιορτάζει τοὺς ἀρραβῶνες τῆς μὲ τὸ ἄπειρον. Μέσα στὰ κατὰβαθα τοῦ εἶναι του χαράζει ἡ Αὐγὴ. Ἐκύτταξε κατὰματα τὸν ἥλιον. Τὸ φῶς του τὸν τύφλωσε. Ἡ ἀγάπη ὄμως τοῦ ἀνοιξε τὰ μάτια. Σ' ἕνα τῆς ἀνάβλεμμα τὸ χῶμα στὰ στήθη του ἔγινε ψυχὴ καὶ ἤρε στοῦ οὐρανοῦ τὸν ἄδειον γῦρον ἀπαντοχὴ καὶ σύνορον. Εἶχε περὶ λύτρωθῆ. Ἡ Θεότητα ἦταν μέσα του. Κυβερνοῦσε τὴν καρδιά, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν σκέψιν του.

ΑΡΕΤΑΚΗ ΔΕΛΕ

Ἡα Κλασσικοῦ Γ. Θ. Χ.

Κώστας Καρυωτάκης (1896-1928)

Ένας από τους πιο ξεχωριστούς μα και παράλληλα από τους πιο ιδιόμορφους και παράξενους ποιητές μέσα στη νέα μας λογοτεχνία, είναι ο Κώστας Καρυωτάκης, ο τραγικός αυτόχειρας της Πρέβεζας, ο καλύτερος ποιητής της γενιάς του, ο ποιητής που αποτελούσε το καύχημά της και ο άνθρωπος που σε μια στιγμή που μέσα του είχε φουντώσει το πεισιθανατικό του αίσθημα αποφάσισε και κτύπησε την ίδια του τη ζωή.

Ο Κώστας Καρυωτάκης γεννήθηκε στην Τρίπολη φοίτησε και πήρε το χαρτί του γυμνασίου στα Χανιά, σπούδασε Νομικά στο Πανεπιστήμιο στην Αθήνα και μπήκε ύστερα στο δημοσιούπαλληλικό κλάδο σαν υπάλληλος στο Υπουργείο Προνοίας. Σαν υπάλληλος ο Καρυωτάκης υπηρέτησε σε πολλές πόλεις της Ελλάδος γιατί πολύ συχνά τον πήγαιναν από τον ένα τόπο στον άλλο και αιτία ήταν η ταπεινή δίωξις που υφίστατο από ένα πρώην υπουργό. Οι συχνές όμως αυτές μεταθέσεις που τον ανάγκαζαν να φεύγει από την Αθήνα και να απομακρύνεται από τους δικούς του κάθε λίγο και λιγάκι και η μονότονη και πληκτική ζωή του γραφείου και των επαρχιακών πόλεων—πράγμα δολοκληρωτικά αντίθετο με το χαρακτήρα και την ιδιοσυγκρασία του—πλήγαν την φυσικά ευαίσθητη καρδιά του και έπεδύνωναν την ψυχική του αρρώστια, μέχρι τέτοιου σημείου που να τον σπρώξουν και μέχρι της αυτοκτονίας του. Από τα μικρά του τα χρόνια ο Καρυωτάκης ήταν ένας μελαγχολικός και ιδιόρρυθμος τύπος, ένας σκεπτικιστής, σοβαρός και λιγώλογος άνθρωπος που πάντοτε εύρισκε μεγαλύτερη χαρά και ευχαρίστηση στη μόνωση παρά στο θόρυβο, στις κοινωνικές σχέσεις και στις διασκεδάσεις με τους φίλους του, μια βαρυσήλη και σπληνωμένη και αγιάτρευτη αρρωστημένη από πεισιθανατισμό, γεμάτη ευγένεια και καλωσύνη καρδιά. Τα τρία-τέσσερα ταξίδια που έκαμε ο Καρυωτάκης στο εξωτερικό δεν στάθηκαν καθόλου ικανά—όπως και τίποτα άλλο στο σύντομο διάβα του από τη ζωή—να του γιατρέψουν ούτε στο ελάχιστο την ψυχική του αυτή αρρώστια, ενώ στ' αντίθετα ο πεζός τρόπος ζωής που περνούσε επιδρούσε όλο και παραπάνω στον έναν του και στη ζωή του την ίδια.

Ο Καρυωτάκης, όπως παρουσιάζεται μέσα από το ίδιο του το έργο, ήταν μια βαθειά ανθρώπινη πονεμένη ψυχή και ολόκληρο το έργο του είναι γεμάτο από μια τρανή απαισιοδοξία για τη ζωή, ένας σπαραχτικός λυγμός του ανθρώπου που βλέπει πως η μοίρα του τον έχει οριστικά λυγίσει και γονατίζει χωρίς καν να έχει δύναμη να σηκωθεί και ένας στεναγμός και μια οδυνηρή κραυγή είναι όλη του η ποίηση—η ίδια του η πνοή—που η Τέχνη της δίνει την αρμονία και τη χάρη. Ο Καρυωτάκης ήταν ολοκληρωτικά αποκαρδιωμένος από τη ζωή μα σαν κληθινά έσωτερικός άνθρωπος ποτέ δεν φανέρωσε

τη βλάβη της ψυχής του, ούτε της ύπαρξης του τον πόνο που δεν κατώρθωσε όμως να τον κρύψει τέλεια από τη ποίησή του που ξεπετάγεται από εκεί σαν ένας ασυγκράτητος λυγμός. Από τη ζωή δεν ήταν καθόλου ευχαριστημένος, γιατί δεν της εύρισκε τίποτα που να αντισταθμίζει τους πόνους του ή επειδή η ζωή δεν τούδινε, τι της ζητούσε και γιατί απόλυτα πίστευε πως ουσία της ζωής ήταν ο πόνος και η μόνη πραγματικότητα, η μόνη αλήθεια ήταν ο θάνατος. Πόνος και ζωή εσήμαινε για τον Καρυωτάκη το ίδιο και απαράλλαχτο πράγμα και η Φύση—που κι' αυτήν την αρνιόταν—δεν ήταν τίποτα άλλο από μια άψυχη ύλη που ζητούσε το θάνατό μας για να βρη ξεκούραση, για να αναπαυθή. Όλοι οι άνθρωποι στη γη κατορθώνουν να ανακατεύουν τις χαρές με τις λύπες, τις ευτυχίες με τους πόνους και να δημιουργούν έτσι μια κατάσταση ανεκτή για την ανθρώπινη ψυχή. Για τον Καρυωτάκη όμως που η ψυχή του ήταν γεμάτη από απαισιοδοξία αυτό σκόπηκε αδύνατο και για να γινόταν δυνατό έπρεπε να αλλάξει την ίδια του τη ψυχή, πράγμα που κανείς θνητός δεν το κατώρθωσε και ούτε και ο Καρυωτάκης το κατάφερε ποτέ. Για μια τέτοια ψυχή σαν του Καρυωτάκη τίποτα άλλο πια δεν έμενε παρά ο θάνατος που τον ζήτησε και ο ίδιος τον χάρισε στον εαυτό του αυτοκτονώντας με περίστροφο τον Ιούνιο του 1928 στην Πρέβεζα.

Το λογοτεχνικό έργο του Καρυωτάκη αποτελείται από μερικές με ξεχωριστή μαεστρία και ωμένες μεταφράσεις ξένων συγγραφέων και από τρεις συλλογές δικά του ποιήματα με καλύτερη το στεγνό του έργο «Ελεγεία και Σάτιρες». Η ποίηση του Καρυωτάκη είναι μια φιλοσοφημένη απαισιοδοξία, ποίηση που επειδή ο δημιουργός της πονούσε έχει πάντα τον τόνο του τραγικού, καθαρά υποκειμενική που κύριος πυρήνας της είναι ένας αρρωστιάριος εγκεντρισιμός λογικό επακόλουθο της ψυχικής μοναξιάς του ποιητή. Όλα τα στοιχεία που βρίσκονται στη ποίηση του Καρυωτάκη—που ολοφάνερα φαίνεται πως έχει επηρεασθεί από τον Λαφόγκ—φανερώνουν μια εποχή γενικών αρνήσεων και μεγάλου ιδεολογικού ξεπεσμού. Η γλώσσα του είναι μια αρκετά στρωτή δημοτική με πολλές λέξεις δανεισμένες από την καθαρεύουσα, ενώ στο στίχο παρουσιάζεται σαν ένας καλός τεχνίτης με μουσικότητα στίχου και μορφική αρμοσύνη έργου και πλούσια σε ρυθμό και μορφή μετρική και είναι αυτός που καλλιέργησε αριστουργηματικά και ξανάφερε τον ελεύθερο στίχο στην ποίησή μας.

Έχοντας πλούσια χαρίσματα σατυρικού ο Καρυωτάκης και δπλιομένος, όπως όλοι οι πονεμένοι που ζητούν να κρύψουν τον πόνο τους, με την ειρωνία, παρουσιάζεται στο στεγνό του έργο, στα Ελεγεία με συγκρατημένους λυγμούς και με μία ειρων

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΕΡΡΙΚΟΣ ΧΑΪΝΕ

Ὁ Ἑρρίκος Χαΐνε γεννήθηκε τὸ 1890 στὸ Ντύ σελντορφ. Ἡ παιδική του ἡλικία πέρασε κοντὰ στὰ Γαλλικὰ στρατεύματα κατοχῆς καὶ τοῦτο ἔδωσε στὸ πνεῦμα του τὴν πρώτη παρόρμησι καὶ τὸν ἔκανε νὰ αισθανθῇ τὴν ἀξίαν τοῦ παρελθόντος. Ὑπῆρξε φλογερὸς θαυμαστῆς τοῦ Ναπολέοντα καὶ ὁ θαυμασμὸς αὐτὸς φαίνεται σχεδὸν μοναδικὸς στὴν Γερμανικὴ φιλολογία.

Δάσκαλός του στὴ φιλοσοφία ὑπῆρξε ὁ Χέγκελ πού ὁ Χαΐνε τὸν θεωροῦσε ὡς τὸν ἀνώτερο φιλόσοφο.

Ὡς πολιτικὸς ποιητῆς ὁ Χαΐνε χαρακτηρίζεται ἐπαναστάτης. Τὸ πολιτικὸ του πάθος στρέφεται ἐναντὶα στοὺς κοινωτικὸς ὄρους τοῦ μεσαίωνα στὴν πίστη τοῦ μεσαίωνα ὅπως στὸ ποίημα: Ἡ Γερμανία, ἓνα χειμωνιάτικο παραμῦθι. Ἀλλὰ καὶ στὴν πολιτικὴν ὁ Χαΐνε μένει αισθηματίας γεμάτος ἀπὸ ἀντιστάσεις χωρὶς καμμιά σταθερότητα. Ὁ Χαΐνε λέγει γιὰ τὸν ἑαυτὸν του: «Γύρω στὴν κούνια μου παίξανε τὸ τελευταῖο σεληνόφωρο τοῦ 17ου αἰῶνα καὶ ἡ πρώτη χαραυγὴ τοῦ 18ου.

Ἐγὼ πολὺ εἰρηνικὰ φρονήματα. Οἱ ἐπιθυμίες μου εἶναι ἓνα ταπεινὸ κολύβι μὲ ἀχερένια σκεπὴ μὰ ἓνα καλὸ κρεβάτι, καλὸ φαί, φρέσκο γάλα καὶ βούτυρο δροσερὰ λουλούδια στὸ παράθυρό μου, ὠραῖα δένδρα μπροστὰ στὴ πόρτα μου καὶ γιὰ νὰ εἶμαι τέλεια εὐτυχισμένος ὁ Θεὸς θὰ μοῦ δώσῃ τὴν χαρὰν νὰ ἰδῶ κρεμασμένους στὰ κλαδιά των ἔξη — ἑπτὰ ἐχθρούς μου. Θὰ τοὺς συγχωρήσω συγκινημένος πρὶν ἀπὸ τὸν θανατό τους κάθε ἀδικία πού μοῦ κάμανε στὴν ζωὴ—καὶ πρέπει νὰ συγχωρῇ κανεὶς τοὺς ἐχθρούς του, μὰ ὄχι πρὶν τοὺς ἰδεῖ νὰ κρέμονται.

νία γιὰ τὴν ἴδια του τὴ μοῖρα ἐνῶ στὶς Σάτυρες σὰν ἓνας μικρολόγος σατυριστῆς τῆς γύρω του κοινωνικῆς ζωῆς βγάζοντας ἀναρθρὸς κραυγὰς πόνου γιὰ τὴ μικρότητα καὶ τὴν καθημερινότητα τῆς ζωῆς.

Εἶναι τόσο εἰλικρινῆς ὁ πεισιθανatismὸς πού ξεπετάγεται ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Καρνωτάκη πού ἔχει ἐπιδράσει λίγο πολὺ σὲ ὄλους τοὺς ποιητῆς τῆς γενιάς του καὶ τοὺς κατοπινούς του καὶ σήμερα ὁ ὄρος «καρνωτακισμὸς» κατήντησε νὰ σημαίνει τὸν ἀπελπιστικὸ παθητικὸ καὶ σκεπτικτικὸ ἐνατένισμα πρὸς τὴ ζωὴ πρᾶγμα πού ἀποτελοῦσε τὴν οὐσία τοῦ ἔργου τοῦ Καρνωτάκη, ἔργον κυρωμένον μὲ τῆς ἴδιας τῆς καρδιάς τοῦ δημιουργοῦ του τὸ αἷμα.

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΚΑΣ

Ἡ Πρακτ.

«Ὅσο δὲν ἐκδικεῖται κανεὶς ἀπομένει πάντα μιὰ πίκρα μέσα του. Ἔτσι καὶ ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ ἀγαπήσω τοὺς ἐχθρούς μου—ἂν καὶ δὲν εἶμαι μνησικακός—παρὰ μόνον ὅταν τοὺς ἐκδικηθῶ. Τότε τοὺς ἀνοίγεται ἡ καρδιά μου». Παραθέτω μιὰ περικοπὴ τοῦ ἀπὸ τὸ ἔργο «Ταξιδεύοντας στὴν Ἰταλίᾳ».

Ἡ φύσις γύρω ἐπιδρᾷ στὸν ἄνθρωπο—γιατί ἔχει καὶ ὁ ἄνθρωπος στὴν φύσιν πού τὸν περιτριγυρίζει; Στὴν Ἰταλία εἶναι παθητικὴ ὅπως καὶ ὁ λαὸς πού ζεῖ σὲ κείνα τὰ μέρη, στὴν Γερμανία εἶναι πιὸ βαθυστόχαστη πιὸ ὑπομονετικὴ. Νὰ εἶχε ἀραγε, ἄλλοτε ἡ Φύσις, σὰν τοὺς ἀνθρώπους περισσότερη ἐσωτερικὴ ζωὴ; Ἡ ψυχικὴ δύναμις ἐνός Ὁρφέα ἔκανε τὰ ἔνδρα καὶ τὶς πέτρες νὰ σαλεύουν σύμφωνα μὲ τὸν ρυθμὸ τῆς ἐμπνευσμένης μουσικῆς του Μποεῖ καὶ τώρα νὰ γίνῃ ἓνα τέτοιο πρᾶγμα; Φύσις καὶ ἄνθρωπος ἔγιναν φλεγματικοὶ καὶ ἀλληλοκυντίζονται μὲ ἀδισφορία... Ὁ φύσις βουβὴ παρθένα ἐσύ! τὸ νοιώθω τ' ἀστραποβόλημά σου τὸν μάτοιο ἀγῶνα σου νὰ μιλήσῃς πού σπαράζει τὴν ὠραία μορφή σου καὶ κλαίω.

Μὰ ὕστερα μὲ νοιώθῃς καὶ σύ, ἱλαρώνει ἡ ὄψη σου καὶ μοῦ γελᾷ μέσα ἀπὸ τὰ χρυσᾶ σου μάτια.

Ὁραία παρθένα, ἐγὼ νοιώθω τὰ ἀστερία σου καὶ σὺ τὰ δάκρυά μου!

ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Ταξ. Η'. Γαλλ. Σχολή!

INTERMEZZO

Δὲν θέλω τὴν κοινὴ ζωὴ στὴ γῆ πού σέρνεται. Κι' ἀρπάζει τῆς στιγμῆς τὶς εὐτυχίες. Γιὰ νὰ τὶς πιῇ ἡσυχὰ καὶ φρόνιμα. Χωρὶς πολλὴ συγκίνησι καὶ μάταιες τραγωδίες. Θέλω... ζητῶ τ' ἀπόλυτο:

Γιὰ τὴν ἀπόλυτη εὐτυχία, γιὰ τὴν ἀπόλυτη χαρὰ. Δὲ θὰ τὸ βρῶ στὴ γῆ σὰ σέρνομαί ..

Μὰ ἔχω φτερά!

Δὲ θὰ τὸ βρῶ στὰ οὐράνια οὔτε στ' ἀπόλυτο. Εἶναι κανεὶς νὰ τόβρε τάχα;

Κι' ὅμως δὲ σταματῶ τὸ πάλεμα...

Μὲ φτάνει τὸ ὅτι πάλεψα μονάχα!

ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

Γαλλ. Σχολή

ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ

—Τώρα τι θά κάνης ;

—Θά βρω τὴν τετραγωνικὴ ρίζα τοῦ 625.

Ἄλλὰ πρὶν ὁ πίνακας ὑποδεχθῆ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ μαθητοῦ καὶ τὸν ἔλεγχο τοῦ καθηγητοῦ νὰ ἕνας ἤχος γνωστὸς πλημμυρίζει τὸ σχολεῖο κα' εἰσβάλλει στὴν τάξιν μας ἀφαιρόντας τὴν προσοχὴν ὅλων. Εἶναι τὸ κουδούνι τῆς ἐξόδου.

Οἱ μαθηταὶ μὲ ἕνα νεῦμα τοῦ καθηγητοῦ ἐγκαταλείπουν τὴν τάξιν καὶ κατεβαίνουν στὸ προαύλιο τοῦ σχολείου. Ἄλλὰ τί ; Μαζὶ μὲ τὶς σκέψεις τοῦ μαθήματος ἀρχίζουν νὰ βγάζουν τὰ ρούχα καὶ νὰ μένουν μόνο μὲ τὴν ἀθλητικὴ φανέλλα. Ἔχουν γυμναστικὴ καὶ ὅπως λέει καὶ ἡ ἴδια ἡ λέξι πρέπει νὰ εἶναι ἑλαφρά, πολὺ ἑλαφρά ντυμένοι.

Καὶ τώρα ὁ καθένας ρίχνει ματιὰς στὸν κόσμον τριγύρω γιὰ νὰ χαρῆ τὸν καθαρὸ ἀέρα μὲ τὸ ἔξαιρετικὸ περιβάλλον, νὰ θαυμάσῃ τὸν ἀνοιχτὸ δριζίζοντα ποῦ δὲν τὸν κλείνουν τοῖχοι καὶ πίνακες. Ἡ θάλασσα μὲ τὴν γαλάξια εὐτυχία χαρίζει τὴν μαγεῖα τῆς ἀπεραντασύνης, καθὼς τὰ βλέμματα ὅλων πέφτουν στὶς μικρὰς βαρκοῦλες καὶ στοὺς γλάρους. Καὶ ὁ γέρο—Ψηλορείτης, χιονισμένος πάντοτε, δείχνει τὴν αἰώνια συντροφιά του μὲ τὸν γέρο ἀσπρομάλλη παπποῦ, ποῦ τοῦ δίνει τὴν κατάλευκὴ εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Πόσα ἀρνάκια δὲν θά βόσκουν αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὶς ὀλόδροσες πλαγιὰς του, ποῦ τὶς εὐφραίνει ἡ φλογέρα τοῦ βοσκοῦ. Πιὸ κοντὰ τὰ δένδρα τοῦ προαυλίου, ἡ πρασινάδα, οἱ πεταλοῦδες, οἱ μέλισσες, τὰ λουλούδια. Ὅλα μαζὶ μιλοῦν, ναί ! μιλοῦν μιὰ ἰδιαίτερη γλῶσσα σὰν νὰ καλοῦν τὰ χαρούμενα μαθητοῦδια κοντὰ τους χαριετώντας τα μετὰ τὴν ἐργασία στὴν τάξι.

Τὸ κουδούνι ὅμως τῆς εἰσόδου ἐλαφάφει τὸν στοχασμὸ τῶν μαθητῶν στὸ καθῆκον καὶ ὁ ἀνήσυχος αὐτὸς μαθητοχείμαρρος μέσα σὲ μιὰ στιγμὴ χάνεται ἀπὸ τὸ προαύλιο.

Ἡ τάξις μας ὅμως ἔχει αὐτὴν τὴν ὥρα τὴν τιμητικὴ τῆς ἔχει τὸ ἐλεύθερο νὰ συνεχίσῃ τὴν παραμονὴ τῆς στὸ προαύλιο καὶ γι' αὐτὸ οἱ συμμαθηταὶ μου εἶναι ὅλοι ἔξω ἀγναντεύοντας τὸν κόσμον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ἀκούγεται ἕνα σφύριγμα.

Τὶ δύναμι ποῦ ἔχει αὐτὸ τὸ σφύριγμα ! Ὅλοι γίνονται μιὰ σιῆλη μαρμαρίνη σὰν τὸν Ἄγνωστο Στρατιώτη. Σὲ λιγάκι ὅμως δίδεται τὸ σύνθημα «Σύνταξις» καὶ τότε ὅλοι ἀναστηνόμεθα πέρνομε πάλι σάρκα καὶ τρέχομε ἀκράτητοι στὴ γραμμὴ. Μὲ τὸ πρῶτο σφύριγμα σταθήκαμε ἀκίνητοι σὰν νὰ μᾶς διαπέρασε ἰσχυρὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα καὶ μὲ τὸ δεύτερο βλέπεις ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετο. Ἐνα συντεταγμένον τμήμα νὰ κινῆται διαρκῶς καὶ νὰ ἐκτελῆ τὰ παραγγέλματα, τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου.

Ἄλλεπάλληλες εἶναι οἱ ἀσκήσεις τῶν μαθητῶν. Ὅλοι κινοῦν τὰ χέρια, τὰ πόδια, τὸ σῶμα, τὴν μέση καὶ ἕνας ρυθμὸς γεμίζει τὴν πλάσι. Ὁ ρυθμὸς τῆς ἐξασκήσεως τοῦ σώματός μας.

Προσοχή, κάμψη καὶ τάση τῶν χειρῶν, προσαγωγή καὶ ἀπαγωγή, προεισαγωγικὸν ἄλμα καὶ ἄλλα

τοιαῦτα εἶναι λέξεις καὶ φράσεις ποῦ μετατρέπονται σὲ κινήσεις, ποῦ ὅταν τὶς κάνῃ ἕνα ὀργανωμένον τμήμα σὰν τὴν τάξι μας δίνει ἄλλο περιεχόμενον στὸ προαύλιο. Τὸ κάνει πεδίο τιμῆς, ποῦ χαρίζει στὸ ναὸ τοῦ Θεοῦ, ὅπως ἀπεκάλεσε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος τὸ σῶμα μας ὑγεία, εὐφροσύνη. Καὶ κάτι ἄλλο. Ἀπὸ τὸ ἄλλ ! καὶ τὴν μεταβολὴ ξεκίνησαν οἱ Σπαρτιάται καὶ ἐμεγαλοῦρησαν καὶ δόξασαν τὴν Πατρίδα μας.

Μιὰ νέα προσευχὴ ἀκούεται...

—Ἄχ, αὐτὸ τὸ κτύπημα στοὺς μικροὺς. Τὰ κούσε ἀρὰ γε ὁ Ψηλορείτης.

Κι' ἀρχίζει τώρα ὁ βηματισμὸς καὶ τὸ τροχάδην. Μὲ τὸ γρήγορο ρυθμὸ του μοῦ θυμίζει τὴν ζωηρότητα τῶν Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι πάντοτε ἦσαν οἱ πρῶτοι τοῦ κόσμου.

Καὶ ἡ παράταξις, ἡ ρυθμικὴ κίνησις ὅλων φέρνει μπροστά μου τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας, ποῦ ὅταν παρετάχθησαν καὶ ἐκινήθησαν εἰς θέσιν μάχης στὸ Τυριάειον συνεκλόνησαν τὴν ἀμφοσφαιρα, τὸν Κύρο καὶ τὴν ἐπίσημη ἑξένη του, τὴν Ἐπύαξα. Σὰν νὰ βλέπω τοὺς βαρβάρους νὰ τρυπῶνουν στὰ πιὸ βαθιὰ σπήλαια γιὰ νὰ βροῦν καταφύγιον.

Ἡ βροντώδης φωνὴ τοῦ γυμναστοῦ ἀκούγεται πάλιν :

—Λάβετε θέσεις. Ἐτοιμοι. Μᾶρος.

Οἱ μαθηταὶ τρέχουν, τρέχουν μὲ ἀφάνταστη ταχύτητα καὶ φθάνουν σ' ἕνα μέρος καὶ γυρίζουν πάλι πίσω. Ὁ συναγωνισμὸς τοὺς κάνει νὰ φουσκῶνουν, νὰ ἀναπνεύουν, νὰ νομίζουν ὅτι θά κυριεύσουν ὅλον τὸ κόσμον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔχομε τὸ πῆδημα στὸ σκάμμα. Ποιὸς τάχα θά νικήσῃ ;

Τέλος ἔρχεται ἡ ὥρα τῆς ψυχαγωγίας, καὶ τῆς ἀναψυχῆς. Οἱ μαθηταὶ χωρίζονται σὲ ὀμάδες καὶ παίζουσι διάφορα παιγνίδια μὲ διατιητὴ τὸν Γυμναστή, ποῦ χαίρεται νὰ βλέπῃ τὰ νέα βλαστάρια τῆς φυλῆς μας νὰ δίνουν τὴν ὀδόσχεσι τῆς δυνάμεως τοῦ ἔθνους μας γιὰ μιὰ καλύτερη αὔριον. Τοὺς καμαρώνει καὶ τοὺς θεωρεῖ ἀξίους τιμῆς νὰ συνεχίσουν ἕνα πολιτισμὸ ποῦ στηριζόταν στὸ «ἄμμες δὲ γ' ἐσσομεθα...» καὶ στὸ ἰδανικὸ τῶν Ἀθηναίων, ποῦ ὄνειρό τους ἦταν νὰ γίνουσι «καλοὶ κ' ἀγαθοὶ».

Ἡ θαλασσία αὔρα, ὁ δροσερὸς ἀέρας, τὸ πρᾶσινο περιβάλλον, ὅλη ἡ φύσις γύρω εἶχε δώσει σ' ὅλους τὸν ἀσπασμὸ τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐτυχίας.

Καὶ τὸ κουδούνι ἤλθε γιὰ νὰ κατασιγάσῃ τὸν πόθο τους νὰ γίνουσι δυνατοὶ γιὰ νὰ δικαιώσουν τὶς προσδοκίαις αὐτῶν, ποῦ ἔχουν ταχθῆ νὰ τοὺς ὀδηγήσουν στὶς μεγάλας παραδόσεις τῆς φυλῆς.

Ὅλος ὁ μαθητόκοσμος ἐτοιμάζεται νὰ μῆσῃ στὴν τάξι καθὼς διασκορπίζεται στὸ προαύλιο ὅταν ὁ Γυμναστής δίνει τὴν τελευταία προσταγὴν.

—Ἐλεύθεροι...

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΣΠΑΡΑΚΗΣ

Βοηθ. Γ. Α. Ἡρακλείου.

ΜΑΘΗΜΑ ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑΣ 9^ο

ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΡΗΜΑΤΩΝ

1) Ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ὑπερσυντέλικος καὶ τετελ. μέλλων στὴ νέα γλῶσσα σχηματίζεται περιφραστικῶς μὲ τὰ βοηθητικὰ ρήματα ἔχω—ἔχεις—ἔχει κ.λ.π. εἶχον—εἶχες—εἶχε κ.λ.π. θά ἔχω—θά ἔχῃς—θά ἔχῃ κ.λ.π. ἢ τὸ θέλω—εἰς—εἰ ... ἤθελον—εἰς—εἰ κ.λ.π., καὶ μὲ τοὺς ἀκλίτους τύπους τοῦ ρήματος, οἱ ὅποιοι τελειώνουν σὲ —σει (προέρχονται ἀπὸ τὸ ἀπρόρρημα τοῦ μέλλοντος στὴν ἀρχαία χωρὶς τὸ (ν), —σει (ν) π. χ. ἔχω ἀκούσει, ἔχεις ἀκούσει, ἔχομεν ἀκούσει, εἶχον ἀκούσει, θά ἔχωμεν ἀκούσει κ.λ.π. (τὸ —σει αὐτὸ πάντοτε ἀμετάβλητο μέ ει). Ὅταν μπροστὰ ἀπὸ τὸ ἔχω, ἔχεις κ.λ.π. ὑπάρχη, **νά, θά, ὅταν, ἐάν** κ.λ.π. τὰ ὅποια συντάσσονται μὲ ὑποτακτικὴ, πάλι τὸ —σει μένει ἀμετάβλητο, δηλ. πάντα μὲ —ει μονάχα τὸ ἔχεις, ἔχει, ἔχομεν, θέλεις, θέλει, θέλομεν, γράφεται μὲ η καὶ ω π. χ. θά ἔχῃς ἔλθῃς **νά ἔχωμεν λύσει, ὅταν ἔχῃ γράψῃ** ὅταν θέλωμεν ὑπάγῃ, ὅταν θέλῃς ἀκούσει κλπ.

2) Ὁ παθητικὸς παρακείμενος ὑπερσ. καὶ τετ. μέλλων στὴ νέα γλῶσσα πάλι σχηματίζεται τὸ ἴδιον μὲ τὰ βοηθητικὰ ρήματα ἔχω ἢ θέλω καὶ μὲ τοὺς ἀκλίτους τύπους τῶν ρημάτων σὲ —(θ)ῆ (προέρχονται ἀπὸ τὰ ἀπαρέμφατα τοῦ παθητικοῦ ἀόριστου α καὶ β τῆς ἀρχαίας μὲ ἀποκοπὴ τοῦ —ναι, (θ)ῆ (ναι) γι' αὐτὸ καὶ χωρὶς ὑπογεγραμμένη) π. χ. ἔχω παιδευθῆ, ἔχεις παιδευθῆ ἔχετε παιδευθῆ εἶχον, θά ἔχω παιδευθῆ κλπ' **θέλω λυθῆ, ἤθελες λυθῆ** κ.λ.π. ἔχω φανῆ εἶχομεν φανῆ θά ἔχετε φανῆ κ.λ.π. Ὅσον ὑπάρχη **νά, θά, ὅταν ἐάν** κλπ. ἰσχύει ὅτι καὶ πάρα πάνω π. χ. **νά ἔχωμεν ἀφιχθῆ** ὅταν ἔχῃς ἐκπλαγῆ, ὅταν θέλωμεν ἀκουσθῆ κλπ.

3) Στὴν ὑποτακτικὴ **νά προσέχωμε** **νά γράφωμε** μὲ η καὶ ω. Στὴ νέα γλῶσσα συντάσσονται μὲ ὑποτακτικὴ τὸ **νά, θά, ὅταν, ἐάν, ἂν, ἕως, ἕως ὅτου, μόλις, διὰ** **νά, γιὰ** **νά, πρὶν, ὅπου, ἀφοῦ, ἀφότου ἄμα,** καὶ τὰ παρόμοια, π. χ. **νά φύγῃς, θά ἔλθωμεν, ἕως ὅτου φθάσωμεν, θά καθίσῃς, ἀφοῦ φάγῃ, νά σκεπῶνται, μόλις ἀνατείλῃ, ἐάν δικαιολογῆται, ὅταν καλῆσθε, ἐάν σκεπῶμεθα, πρὶν μεταβῆς,** κ.λ.π. Τὸ **ὅπως,** ὅταν εἶναι ἀναφορικὸ ἐπίρρημα (=καθὼς) συντάσσεται μὲ ὀριστικὴ, π. χ. ὅπως γνωρίζετε, ὅπως ἐπιθυμεῖς, ὅταν εἶναι σύνδεσμος (=διὰ **νά**) συντάσσεται μὲ ὑποτακτικὴ π. χ. ὅπως ἐπιδιώξωμεν (=διὰ **νά** ἐπιδιώξωμεν) ὅπως γνωρίζῃς (=διὰ **νά** γνωρίζῃς) κλπ. Στὸν παρατατικὸ δὲν γράφομε η καὶ ω (διότι ἔχομε δυνητικὴ ἔγκλιση τῆς ἀρχαίας) π. χ. θά ἀπεφασίζομεν, ἐάν ἐκαλεῖσο, ὅταν ἤρχομην, ἐάν ἠθέλωμεν, ὅταν ἐπαιδευόμην κλπ.

4) Ἡ κατάληξις —μαι καὶ —με.

Μὲ —αι ὅταν ἔχω ὑποκείμενο ἐγὼ π. χ. (ἐγὼ) γράφομαι, (ἐγὼ) καλοῦμαι, (ἐγὼ) κόπτομαι κλπ. Μὲ—ε, ὅταν ἔχω ὑποκείμενο ἐμεῖς π. χ. (ἐμεῖς) γράφομε, (ἐμεῖς) καλοῦμε. (ἐμεῖς) κόπτομε κλπ.

5) Ἡ κατάληξις —ται καὶ —τε.

Μὲ—αι ὅταν ἔχω ὑποκείμενο αὐτὸς—αὐτῆ—αὐτὸ (αὐτὸς) λέγεται, (αὐτὸς) γράφεται, αὐτὸς βρέχεται, (αὐτὸς) φαίνεται, (αὐτὸς) ἐργάζεται, αὐτὴ ἔρχεται, αὐτὸ λέγεται κτλ.

Μὲ —ε ὅταν ἔχω ὑποκείμενο ἐσεῖς π. χ. (ἐσεῖς) λέγετε, (ἐσεῖς) γράφετε, (ἐσεῖς) βρέχετε κ.λ.π.

6) Ἡ κατάληξις —σαι, καὶ (σ)ε.

Μὲ —αι ὅταν ἔχω ὑποκείμενο ἐσύ π. χ. (ἐσύ) λέγεσαι, (ἐσύ) γράφεσαι, (ἐσύ) καλεῖσαι κλπ.

Μὲ—ε ὅταν ἔχω ὑποκείμενο αὐτὸς ἢ—ὁ (ἐνεργητικὸς παρατατ. καὶ ἀόριστος) π. χ. (αὐτὸς) ἔλυσε, (αὐτὸς) ἐκάλεσε, (αὐτὸς) ἔγραψε, (αὐτὸς) ἔγραψε, (αὐτὸς) κατένειμε κ.λ.π.

7) Ἡ κατάληξις —θη καὶ —θει

Μὲ η στὸν παθ. ἀόριστο π. χ. ἐλύθη, ἐτιμήθη, **νά λυθῆ, ὅταν ἀκουσθῆ** κλπ. καὶ μερικῶν ρημάτων ποῦ ἔχουν (θ) στὴν ὑποτακτικὴ π. χ. ὅταν ἔλθῃ κλπ.

Μὲ εἰς τὸν παρατ. τῶν περισπωμένων σὲ —θῶ ρημάτων π. χ. ἀκολουθῶ, ἠκολούθει, ποθῶ, ἐπόθει, ὠθῶ, ὄθει κ.λ.π.

8) **Νά** μὴ γίνεταί σύγχυση τῶν καταλήξεων τοῦ παθ. ἀορ. α' καὶ β' μὲ τὰς καταλήξεις τῶν περισπωμένων π. χ. ἐτρίβῃ, ἐφθάρῃ, ἐχάρῃ, ἐφάνῃ, ἐκόπη, ἠγοράσθῃ κλπ. (παθ. ἀόριστος) ἐνῶ, ἐθεώρῃ, ἐκάλει, ἐπόνει, ἐθρήνει, ἐζήτη (παρατατικὸς περισπωμένων σὲ —ῶ),

9) Μέλλοντες σὲ —ήσω καὶ —ίσω.

Μὲ η ὅταν προέρχονται ἀπὸ περισπώμενα ρήματα π. χ. ὠφελήσω (ὠφελῶ) ἐρευνήσω (ἐρευνῶ) βοήσω (βοῶ), κληρονομήσω (κληρονομῶ) ἀπαιτήσω (ἀπαιτῶ) παρῃχωρήσω (παρῃχωρῶ) κ.λ.π.

Μὲ ι ὅταν προέρχονται ἀπὸ ρήματα σὲ —ίζω π. χ. κτίσω (κτίζω) ἐξαφανίσω (ἐξαφανίζω) καταλογίσω (καταλογίζω), διασκορπίσω (διασκορπίζω) κλπ.

Αὐτὸ ἰσχύει καὶ στὰ ἄλλα πρόσωπα καὶ ἐγκλίσεις καὶ στὸν ἀόριστο καὶ παρακείμενο καὶ στὰ παράγωγα π. χ. ἀγαπήσω, ἠγάπησα, ἔχω ἀγαπηθῆ, ἀγάπητός, (ἀγαπῶ) κατελόγισα, **νά καταλογίσῃ, ἔχει καταλογισθῆ, καταλογισμός** κλπ. (καταλογίζω), ἐτίμησα, ἔχω τιμηθῆ, τιμημένος, τίμημα (τιμῶ) κλπ. Ὅσα σὲ —ίζω δὲν γράφονται μὲ ι διατηροῦν τὸ θέμα τους ὅπως τὸ δανείζω, ἀθροίζω, δακρύζω κλπ. **νά δανείσω, δάνειον, ἠθροῖσα** ἔχει ἀθροισθῆ, ἐδάκρυσε.

25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ

“Ας τὸ πάροουμε ἐντελῶς ἀρνητικὰ τὸ πρῶγμα. “Ας ποῦμε ὅτι δὲν ἦταν ἀγῶνας ἐνὸς λαοῦ ποῦ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν Λευτεριά του κι’ ἀκόμα ὅτι ἦταν ἀποτέλεσμα τῶν νέων ιδεῶν. Τέλος ὅτι ἦταν μιὰ σφαγὴ ἀπὸ τὶς φοιητότερες στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος. Τότε τὸ λιγώτερο ἐγκληματοῦμε, καὶ τὸ περισσότερο αὐτοκτονοῦμε. Ἐγκληματοῦμε ἀπέναντι τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας, τῶν ἀληθινῶν γεγονότων τῆς **πραγματικότητας**.” Ἡ αὐτοκτονοῦμε καὶ ἀρνοῦμαστε τὴν ὑπαρξή μας σὰν ἔθνος, σὰν “Ἕλληνες, σὰν πολιτισμένο. Καὶ τέλος προσβάλλουμε, καταρίπτουμε, ποδοπατοῦμε τὴν ἱερότητα καὶ τὴν ἀγιότητα αὐτῆς τῆς ἡμέρας, τῆς 25ης Μαρτίου 1821. Προσπάθησαν νὰ παραστήσουν πολλοὶ ξένοι καὶ δικοί, τὸ ξεσκήνωμα ἐκεῖνο σὰν μιὰ ἀνατρεπτικὴ ἐνέργεια, σὰν μιὰ στάση καὶ ὄχι ἐπανάσταση ποῦ ἐγινε ἀπὸ μιὰ μερίδα τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ κατακάθια τῆς μερίδας αὐτῆς. Ἀπὸ κατσικοκλέφτες, ληστοπειρατές, δολοφόνους, ἀνθρώπους τοῦ σκοινοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ, **Ψέμμα** βλαστήμια, κακοήθεια γιὰ τὸ ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς κινήθηκε τότε, ἄντρες, νέοι, γέροι, γυναῖκες, παιδιὰ, κληρὸς καὶ λαός. Καὶ δὲν πολέμησαν τότε καλοὶ καὶ κακοὶ Ἕλληνες, ἀγωνίστηκαν μόνο Ἕλληνες καὶ καλοὶ. Γιὰ τὸ ὅσοι τυχὸν ἦσαν κακοὶ μόλις ἄδραξαν τὰ ὄπλα, μεταμορφώθηκαν αὐτόματα καὶ ὀλοκληρωτικά, καὶ ἦταν ἡ ἱερότητα τοῦ σκοποῦ ποῦ τοὺς ἄλλαξε ἔτσι. Αὐτῆ τοὺς ἔλουσε σὲ λουτρό παλιγγενεσίας ἐθνικῆς. Αὐτῆ τοὺς μύρωσε μὲ τ’ ἄγια νάματά της. **Αὐτῆ** τοὺς ἐντυσε μὲ τὴν ἄσπρη φορεσιά τοῦ καλοῦ Ἑλληνα καὶ τοῦ πιστοῦ Χριστιανοῦ καὶ ἐτοποθέτησε στὸ κεφάλι τοὺς τὸ στεφάνι τοῦ ΕΘΝΟΜΑΡΤΥΡΑ. Λένε ἀκόμα ὅτι ἡ Ἐπανάσταση ἦταν ἀποτέλεσμα τῶν ιδεῶν ποῦ εἶχαν διαδοθεῖ τότε καὶ τῶν ιδεῶν ποῦ ἐκπορεύθησαν ἀπὸ τὴν Γαλλικὴ ἐπανάστασι. Ἀνακρίβεια, καὶ τοῦτο γιὰ τὸ δὲν εἶναι δυνατόν ποτὲ νὰ φτυευθοῦνε στὸ κεφάλι τοῦ Ἑλληνα ιδέες σὰν καὶ κείνες. Εἶναι δυνατόν ὁ τόσο συντηρητικὸς Ἕλληνας νὰ παραδεχθῆ ὅ,τι ἐβγαλε τὸ μυαλὸ καὶ οἱ πράξεις τοῦ Φράγκου; Πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ Ἕλληνες ποῦ ἰσχυρίζονται ὅτι οἱ ιδέες τοῦ 1792 ἐπηρεάσαν στὴν ἐναρξὴ καὶ τὴν διεξαγωγὴ τῆς Ἐπανάστασεως.

Αὐτοὶ εἶναι προδότες, διότι θέλουν νὰ παρουσιά-

δάκρυον κλπ.

10) Ἡ κατάληξις —σθε

Γράφεται πάντοτε μὲ ε. (Μόνο τὰ ἀπαρέμματα τῆς ἀρχαίας σὲ—σθαι τὰ ὁποῖα δὲν ἔχει ἡ νέα γλῶσσα γράφονται μὲ αι) π. χ. λύεσθε, ἔρχεσθε φαίνεσθε, κλπ.

11) Ἡ κατάληξις —νται

Πάντοτε μὲ —αι π. χ. γράφονται, λύνονται, ἔρχονται, φαίνονται κ.λ.π.

ΣΠ. ΜΑΡΚΟΥΛΑΚΗΣ

σουν τὴν Ἐπανάστασι κατὰ ἓνα τρόπο ὑποκινουμένην ἀπὸ ξένους, ἐνῶ αὐτὴ εἶναι σύλληψη καὶ ἐκτέλεσις πέρα γιὰ πέρα Ἑλληνική. Ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς δὲν ἐπανάστατισε ἐξ αἰτίας τῶν νεωτεριστικῶν ἀντιλήψεων, ἀλλὰ τὸναντίον ἀπὸ συντηρητισμό. [Λέγοντας αὐτό, δὲν θέλω νὰ θίξω κατὰ αὐτὸ τὸν τρόπο τὴν νοημοσύνη μας. Ὁχι ὁ Ἕλληνας εἶναι ἱκανὸς νὰ κατανοήσῃ κάθε τι νέο. Δὲν τὸ ἐφαρμόζει ὁμοῦ γιὰτὶ εἶναι ἡ φύση του τέτοια, καὶ διότι πολλὲς φορές τὸ ἀπορρίπτει ἐπειδὴ ξέρει τέλεια νὰ ξεχωρίσῃ τὸ καλὸ ἀπὸ τὸ κακὸ]. Ἐπανάστατισε ἀπὸ **Παράδοσι**, ἐπανάστατισε ἐξ αἰτίας ἀρχῶν, διότι πάντοτε θέλει νὰ ἀποτινάξῃ τὸν ξένο ζυγὸ, ποτὲ δὲν στρέφεται ἐναντίον τῶν κυβερνητῶν του. Ὅπως ἔκαμε ὁ Γαλλικὸς λαός, ὑποκινούμενος ἀπὸ ὀλέθριες ἐπιδράσεις. Παράδοσή του εἶναι ὁ πόλεμος ἐναντίον τοῦ κατακτητοῦ ὄχι ὁ ἐναντίον τῶν ἰθνησοῶν τάξεων ἀγῶνας. Τὰ κομμουνιστικὰ τέρατα θέλουν νὰ μολύνουν τὴν ἐπανάστασι. Καθῆκον μας εἶναι νὰ τοὺς πολεμοῦμε. Τὸ ὅτι ἦτο μιὰ φοιητὴ σφαγὴ ἡ Ἐπανάστασι μπορούμε νὰ τὸ παραδεχθοῦμε. Ἀλλὰ χωρὶς σφαγὲς ποτὲ δὲν μεγαλοφυοῦν οἱ λαοὶ καὶ ὅταν οἱ σφαγὲς γίνονται εἰς βάρος μόνο τοῦ ἐπανάστατοῦντος. Ὅταν δηλαδὴ αὐτὸς πολεμᾷ ἀντρίκια καὶ ὁ ἀντίπαλος σφάζει. Ὅταν αὐτὸς δὲν βραίνει τὴν συνείδησή του μὲ ἐθνικὰ ἐγκλήματα. Καὶ κανεὶς λαὸς δὲν ἔχει διαπράξει τόσο ἐθνικὰ ἐγκλήματα ὅσο ὁ τουρκικὸς. Ἐμεῖς βγήκαμε ἀπὸ τὴν σφαγὴ ἄσπιλοι καθαροὶ τὸν ἐχθρὸν τὸν βράινε τὸ χυμένο αἷμα. μας Κι’ αὐτὸ τὸ αἷμα ἀρχίζει νὰ ρεῖ ἀφθονο τὴν 25η Μαρτίου 1821. Καὶ ἐκεῖνη ἡ μέρα δὲν ἦταν τυχαία, ἦταν καθορισμένη ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Θεό.

Ἡ φοβερὴ δουλεία, τὰ τρομερὰ βάσανα τῆς φυλῆς μας μᾶς εἶχαν ἐξαγνίσει μᾶς εἶχαν λυτρώσει. Ἡ κάθαρσις εἶχε συντελεσθεῖ καὶ ἀπὸ τὴν ἠθικὴ ἀπολύτρωσις ἔπρεπε νὰ περάσουμε στὴν ὕλη. Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα θᾶπρεπε νὰ σταματήσῃ τὸ σύμπαν τὴν κίνησή του. Καὶ ὁμοῦ δὲν ἐγινε αὐτό. Ἀπλούστατα οὐδ’ Ἕλληνες πῆραν τὰ ὄπλα καὶ ἄρχισαν νὰ πολεμοῦν τοὺς Τούρκους. Σήμερα δὲν εἶναι ἡ 25η Μαρτίου 1821 εἶναι ἡ 25η Μαρτίου 1955. Καὶ γιορτάζουμε μιὰ ἐπέτειο. Καὶ θὰ περάσῃ καὶ αὐτὴ καὶ θὰ ἔλθουν πολλὲς ἄλλες καὶ θὰ φύγουν καὶ αὐτές. Μὰ πρέπει νὰ νοιώσουμε ὅτι πάντοτε ἡ μέρα αὐτὴ ξαναδημιουργεῖται καὶ ξαναζεῖ. Ἕλληνες γονατίσε·ε, σήμερα εἶναι ἡ 25η Μαρτίου 1821, Κάθε στιγμὴ τῆς ἀφιερῶστε τὴν στὴν ἀναπόλησι τῶν γεγονότων τῆς. Εἶναι τὰ σπουδαιότερα στὴν ἱστορία μας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΙΕΡΟΜΝΗΜΩΝ

Ἡ’ Πρακτικοῦ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΗ 25ῃ ΜΑΡΤΙΟΥ

ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΥΝΑΝΤΗΣΑΙ!...

“ 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ ”

Ἡ 25ῃ Μαρτίου ἡμέρα ποῦ ὁ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανὸς ὕψωσε τὸ λάβαρον τῆς ἐλευθερίας, δὲν εἶναι μονάχα Ἑλληνικὴ Ἐθνικὴ Ἑορτὴ, ἀλλὰ πρέπει νὰ θεωρηθῇ σὰν ἡμέρα πανηγυρισμοῦ γιὰ ὅλα νὰ ἐλεύθερα Κράτη τὰ ὁποῖα πιστεύουν εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας. Ἡ Ἐθνικὴ ἐξέγερσις τοῦ 1821 εἶναι τὸ φωτεινὸν παράδειγμα μιᾶς φυλῆς ποῦ διετήρησε μέσα στὴ σιὰ 400 χρόνων σκλαβιάς, ἄσβυστη σπῖθα μᾶς μεγάλης φωτιᾶς ποῦ ἦταν τὸ ἀθάνατο Ἑλληνικὸ πνεῦμα ποῦ μεγαλοῦργησε στοὺς αἰῶνας.

Τὸ βραμα τοῦ δικεφάλου ἀετοῦ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, δὲ χάθηκε ἀπ' τὰ μάτια τῶν ἀπογόνων τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου καὶ ποτὲ δὲν ἐέχασαν πὼς ἦσαν ἀπόγονοι μιᾶς φυλῆς ποῦ προμάχησε μὲ τοὺς Βουλγαροκτόνους καὶ τοὺς Τσιμισκῆδες ἐναντίον βαρβάρων λαῶν ποῦ ἀσχιζαν νὰ κατακλύσουν σὰν χεῖμαρος τὰ ἅγια χώματα μιᾶς χώρας ποῦ τὴν λάμπρυναν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, τῆς φυλῆς ποῦ ἔδωσε τὸ μεγαλύτερο μάθημα αὐτοθυσίας μπροστὰ στὰ τεῖχη τῆς Πόλης τὴν ὥρα ποῦ ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας Κωνσταντῖνος, αἰμόφυρος ἔδινε τὴν τελευταίαν του πνοὴν στὸν βωμὸν τῆς Πατρίδος.

Τίποτα δὲν στάθηκε ἱκανὸ ν' ἀλλάξῃ τὴν συνείδησι τοῦ Ἑλληνισμοῦ, οὔτε τὸ λεπίδι, οὔτε τὸ βάρβαρο παιδομάζωμα. Τὸ κρυφὸ σκολεῖο καὶ τὰ μοναστήρια ἦσαν οἱ ἐστίες ὅπου φλογίζοταν ἡ καρδιὰ τῶν δούλων, ὅπου κάθε κατώρθωμα τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους γινότανε παραμῦθι, ποῦ ὁ ἀσπρομάλλης Παππᾶς κάτω ἀπ' τὸ χλωμὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ψιθύριζε στ' αὐτιά τῶν μικρῶν σκλάβων.

Ὑστερα ἀπὸ 400 χρόνια σκληρῆς δοκιμασίας, οἱ ραγιαδες ἀπελπισμένοι ἀπὸ τὴς μάταιες ὑποσχέσεις τῶν ξένων, κηρύξανε στὸ μοναστήρι τῆς Ἁγίας Λαύρας, πὼς ἔφθασε πιά ἡ ὥρα, ποῦ μόνοι τους μὲ τὴν βοήθειαν τῆς Θεῆς Προνοίας, θὰ θέτανε εἰς ἐφαρμογὴν τὰ σχέδια τῆς φιλικῆς Ἑταιρείας. Ἡ σκέψις μας κλημμυρίζει μὲ περήφανη συγκίνηση τὴ στιγμὴ ποῦ ὁ σεπτὸς Ἰεράρχης, δίνει τὸ σύνθημα τοῦ ἡρωϊκοῦ ἀγῶνος.

Λίγα Ἔθνη στὸν κόσμον δεῖξανε τέτοια καρτερία καὶ γενναιοψυχία στὸν κίνδυνον ἀγάπη γιὰ τὴν Ἐλευθερία, ἀρετὴ καὶ πίστι στὸν ἀγῶνα. Ἡ νίκη τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ἀπέδειξε στὴν παγκόσμια κοινὴ γνώμη, τὴν ἀποδοξίαν νὰ κἀνῃ ἓνα μικρὸ Ἔθνος, ἓνας λαὸς καταφρονημένος ἀπὸ τοὺς ἰσχυ-

Σ' ἓνα βουνὸ καθόμουνα σὲ σκέψεις εὐθισμένους, μὲ κάποιον σάλεμα ἀπαλὸ ἀκούω ξαφνικᾶ. Γυρνῶ στὰ πίσω καὶ θωρῶ περίσσια σασιτισμένους μιὰ κ. πελλούδα, ποῦ ὄλα τῆς ἦτανε μαγ κα!

Ρωτῶ τῆνε: γιὰ ποῦ τραβᾶς, νεράκιδα τῶν ὀνείρων; Καὶ ποιά 'σαι σύ; Δὲν ἔχω δὴ ὄσαν κι' ἐσὲ στὴ γῆ κόρες. Κι' ἐκείνη μ' ἀπαντᾶ: Ἀπὸ κόκκιλα μαρτύρων ποῦναι τῆς χώρας σου παιδιὰ κι' ἀπ' αἷμα ἔχω βῆθ!

«Κι' ἀφοῦ στὸ δρόμο μούτυρες, σοῦ λέω τὸ σκοπὸ μου καὶ πὼς μὲ λένε, ποῦ ρωτᾶς;» «Μὲ λένε λευτεριά! Πηγαίνω γιὰ νὰ θρονιστῶ στὸν τόπον τὸν δικὸ μου, στὴν Κύπρο, στὸ νησάκι αὐτό, ποῦ ἐλέπεις μακρυά!»

Φτερούγισε καὶ χάθηκε ἡ μάγισσα ποῦ εἶδα κι' ἦρθε καὶ σκέπασε κι' ἐμὲ τῆς σκέψης ἡ χλαμύδα.

Γ. Ι. ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ

Γυμνάσιον Νεαπόλεως

ρούς, ὅταν ἡ ψυχὴ του δὲν δουλεύεται ἀπ' τὴν ὀλικὴν βίαν καὶ ὅταν τὸ φρόνημά του ἐμψυχώνεται ἀπὸ τὰ μεγαλόπνοα θούρια τοῦ Ρήγα Φεραίου.

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1821 ὄχι μόνον δικαιώνεται ἱστορικῶς, ἀλλ' ἀποτελεῖ παράδειγμα ἀσύγκριτο μέσα στὴν Ἑυρωπαϊκὴν Ἱστορίαν, ἐνὸς λαοῦ ποῦ ἐπὶ συνέθειαν ἐτῶν στέκεται ἀκόμη καὶ σήμερον στὴς ἐπάλξεις γιὰ νὰ φρουρήσῃ ὄχι μόνον τὰ ἐδάφη, ἀλλὰ καὶ ἀνθρώπινη ἀξία καὶ τὴς βάσεις τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Οἱ διάφοροι ἡγεμόνες οἱ ὁποῖοι εἴτε ἀντέδρασαν στὴν Ἐπανάστασις ἢ ἔδειξαν ἓνα παθητικὸ σκεπτικισμό, ὄχι μόνον καταδικάζονται ἱστορικῶς, ἀλλὰ ταυτοχρόνως φανήκανε μικροὶ καὶ στενοκάρδοι ἀπέναντι στὸ ψυχικὸ μεγαλεῖο ἐνὸς λαοῦ, ποῦ τίποτε ἄλλο δὲν ζητοῦσε παρὰ τὴν ἀποκατάστασιν στὰ Ἐθνικὰ του σύνορα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΟΥΣΣΕΛΗΣ

Ζ'. Κλα. Γ.Α.Ρ.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑΣ ΜΑΣ

Πολλές φορές ο χωρισμός πλήττει αλύπητα τὰς καρδίας μας· πολλές φορές λέω ο χωρισμός αν και δὲν εἶναι σπαθί, ἔμως πληγῆς ἀνοίγει· και μᾶς κάνει νὰ κλάψωμεν, νὰ πονέσωμεν, νὰ λυπηθῶμεν.

Ἔτσι· και τὸν περασμένο μῆνα ἀπλώσε τις κρύες φτεροῦγες του σ' ὀλόκληρο τὸ Γυμνάσιό μας και ἐσκόρπισε τὴν θλίψιν και τὸ κλάμα στὶς καρδίεσ μας.

Ἀνεξάλειπτο θὰ μοῦ μείνη στὴν μνήμη ἐκεῖνο τὸ πρῶτὸ πού πληροφορηθήκαμε ὅτι θ' ἀποχωριζόμαστε ἀπὸ τὴν σεβαστὴν μας καθηγήτρια Καταλάκτη Ἑλένη.

Τὸ χέρι μου δὲν δύναται νὰ περιγράψῃ τὸ τί ἔγινε τότε στὸ Γυμνάσιο. Ὅλοι μαθηταὶ και μαθήτριά και καθηγηταὶ ξεσπάσαμε σ' ἓνα δουβδ κλάμα. Μὰ ἀλήθεια! πολὺ δραματικὴ εἶναι ἡ στιγμή κατὰ τὴν ὁποία χωρίζεται ὁ μαθητὴς ἀπὸ τὸν ἀγαπημένο του διδάσκαλο.

Μιὰ ἀπέραντη ἡσυχία ἐπεκράτει σ' ὄλο τὸ σχολεῖον, ὅταν ἠκούσθη ἡ συγκινημένη, ἡ μόλις κρατούμενη ἀπὸ τὸ κλάμα φωνὴ τῆς καθηγήτριάσ μας: «Ἀγαπημένα μου παιδιὰ σὰς εὐχομαι καλὴ πρόοδος, και ὅπως ἐπιτύχητε πᾶν ὑψηλὸ και ὠραῖο εἰς τὴ ζωὴ σας....» Δὲν μπορούσε νὰ πῆ περισσότερα γιατί πνιγόταν ἀπὸ τὸ κλάμα.

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή και πέτρινη καρδιὰ νᾶχε κανεὶς δὲν θὰ μπορούσε νὰ συγκρατηθῇ. Ἐκλάψαμε, ἐκλάψαμε ὄλοι, δὲν ξέρω κι' ἐγὼ πόση ὥρα.

Μὰ μήπως, ὦ σεβαστὴ καθηγήτρια, δὲν σοῦ ἀξίζει νὰ κλάψωμε, νὰ πονέσωμε τὴν ὥρα πού φεύγεις και μᾶς λέγεις «ἔχετε γειά»; Ἐσένα πού ἐπὶ δεκατέσσερα ὀλόκληρα ἔτη προσέφερεσ ὅτι εἶχες και δὲν εἶχες στὸ Καστελλιανὸ Γυμνάσιον; Ἐσένα πού ἀφῆσες νὰ χυθοῦν ἀπ' τὸ μυκλὸ σου οἱ γνώσεις σου γιὰ νὰ ποτίσῃς και νὰ δροσίσης τὴν ἀνυδριὰ τοῦ πνεύματός μας;

Πολλές φορές σὲ παρατηρούσαμε νὰ ἐκτελῆς ἀκούραστη τὸ ἱερὸν καθήκον τοῦ διδασκάλου και χωρὶς νὰ λογαριάζεις κόπους και μόχθους προσπαθοῦσες νὰ μᾶς ὀδηγῆς στὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς και τῆς χρηστότητος.

Ἰπῆρες πάντοτε σὰν στοργικὴ μητέρα μας και μᾶς ἐθέρμαινες μετὰ τις γνώσεις και τις συμβουλές σου· ὡσάν τὰ φιλιὰ τῆς μητέρας μας.

Πῶς μπορούμε λοιπὸν νὰ σὲ ξεχάσωμε και νὰ φανοῦμε ἀγνώμονες ἀπέναντί σου;

Ὅχι· αὐτὸ εἶναι ἀδύνατο. Πάντα θὰ τριγυρίζεις στὸ νοῦ μας ἢ σεβαστὴ μορφή σου και σοῦ δίνομε τὴν ὑπόσχεσίν μας.

Θὰ προσπαθῆσωμεν ἀγαπημένη μας καθηγήτρια νὰ μιμηθῶμεν τὸ ἀγνὸ παράδειγμά σου και ν' ἀκολουθήσωμε τ' ἀχνάρια τὰ ὁποία ἐσοῦ μᾶς ἀφῆσες γιὰ νὰ βαδίσωμεν.

ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ

Τάξις Ε' Γυμνάσιον Καστελλίου Κισσάμου.

"ΕΙΣ ΟΙΩΝΟΣ ΑΡΙΣΤΟΣ ΑΜΥΝΕΣΘΑΙ ΠΕΡΙ ΠΑΤΡΗΣ."

Πατρίς! Λέξεις πού στο ἀκουσμά σου κάνεις τις καρδίεσ νὰ σκιρτοῦν. Τις κάνεις νὰ γεμίζουν ἀπὸ χαρὰ και ἐλπίδα, και νὰ βαδίζουν μπροστὰ μετὰ τὸ μεγάλο ἰδανικόν, σὲ μιὰ ζωὴ ἀνώτερη κι' εὐτυχημένη. Ἀλήθεια! Τὶ μεγάλη ἀρετὴ ἢ ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα. Τὴν γενέθλιον γῆ. Σ' αὐτὴν πού πρωτανοίξαμε τὰ μάτια μας και πού γιὰ πρώτη φορὰ εἶδαμε τὸν ἥλιο, και κάναμε τὰ πρῶτα μας βήματα. Ἐμεῖς ἴδωσ οἱ Ἕλληνας πρέπει νὰ εἰμεθα περήφανοι γιὰ τὴν πατρίδα μας, τὴν πιδὸ δοξασμένη και τρανή, μετὰ τις ἀπειρες φυσικὲσ καλλονές. Πόσοι και πόσοι δὲν θαυμάζουν τὴν χώρα αὐτὴ τῆς προόδου και τοῦ πολιτισμοῦ. Και πόσων τὰ δλέμματα δὲν στρέφονται ὑπουλα πρὸς αὐτὴν. Πόσοι δὲν θέλησαν νὰ πατήσουν τ' ἀγιασμένα της χώματα, ἀλλὰ δὲν τὸ κτώρθωσαν. Γιατὶ τὰ παλληκάρια σὲ κάθε κάλεσμα τῆς μεγάλης μητέρας, τρέχουν πρόθυμα νὰ τὴν ὑπεραπίσωσιν και νὰ μὴν ἀφίσωσιν τοὺς βάρβαρους νὰ τὴν κατακτήσωσιν. Τρέχουν μετὰ τὸ χαμόγελο στὰ χεῖλη, και θυσιάζονται γιὰ τὸ μεγάλο ἰδανικόν. Πάρα πολλοὶ εἶναι οἱ ἥρωες πού τὸνομά τους ἔχει γραφῆ μετὰ χρυσὰ γράμματα στὶς σελίδες τῆς Ἱστορίας μας. Τόσο πολλοὶ πού ὁ χρόνος δὲν μᾶς πέρνει γιὰ νὰ τοὺς διαβάσωμεν.

«Ἐλλάς ἐστὶ ἡρώων χώρα» λέγουσ οἱ ξένοι. Θαυμάζουν τὰ κατορθώματα τῶν γενναίων παλληκαριῶν. Πάντα νικητρία και δοξασμένη εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους ἐξ αἰτίας αὐτῶν. Ὅταν καμμιά φορὰ σκλαβωθοῦμε και αὐτὸ ὄχι γιατί δεῖξαμε ἀνανδρεία, ἀλλὰ γιατί ὁ ἐχθρὸς εἶναι πολυάριθμος, νιώθουμε μέσα μας νὰ φουντώνῃ ὁ πόθος τῆς λευτεριᾶς, καθὼς και ἡ περιφρόνησις γι' αὐτοὺς τοὺς ἀνάνδρους πού κατέκτησαν τὴν Πατρίδα. Ὁ ἀγὼν τότε εἶναι δύσκολος, και παρακολουθοῦμε μετὰ ἀγωνία τὸν ἀνισσὸν αὐτὸν ἀγὼνα μεταξὺ τοῦ Δαυῖδ και τοῦ Γολιάθ. Ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι σπουδαῖο γιατί ὁ ἐχθρὸς μένει ἐκπληκτος μπροστὰ εἰς τὴν τόση ἀνδρεία. Και στρέφει πρὸς τὰ ὀπίσω τὰ βήματά του, φεύγει ἀπὸ τὴν πατρίδα πού ποτὲ δὲν πεθαίνει, ἀλλὰ μόνο λίγο καιρὸ ξεποσταίνει, και ξανά πρὸς τὴν δόξα τραβᾷ. Και ἐλεύθεροι πιδὰ εμεῖς ἀπολαμβάνουμε τὴν Εἰρήνην, και προσευχόμεθα ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν ἐκεῖνων πού μετὰ τὸ αἷμά τους χάρισαι σ' ἐμᾶς τὴν Εἰρήνην. Πρέπει λοιπὸν νὰ ὑπερασπίσωμεν τὴν Πατρίδα ὅσες φορές δάρδαρα πόδια θελήσωσιν νὰ τὴν πατήσωσιν, ἔχοντες φωτεινὸ μας παράδειγμα τοὺς τόσους ἥρωας πού μετὰ τὸ αἷμά τους ποτίσαν τὸ δένδρον τῆς Λευτεριᾶς.

ΕΛΕΝΗ ΧΑΛΑΚΑΤΕΒΑΚΗ

Τάξις Η'. Ἰδιωτικὸν Γυμνάσιον Βουκολιῶν.

ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Καθισμένος στην βελούδινη πολυθρόνα του με τὰ μάτια κλειστά σκέπτεται ένας γέρος. Τ' άγριο χέρι του χρόνου έχει αδελκώσει βαθειά στο συμπθητικό του πρόσωπο τὸ γοργό του πέρασμα και οἱ χειμῶνες τῆς ζωῆς ἔχουν αφήσει ανεξάλειπτα τὰ ἴχνη του περσματος των πάνω στ' άσημένια μαλλιά του.

Σκέπτεται μέρες παλιές μακρινές, μὰ ποτὲ ξεχασμένες. Ένα πλήθος άναμνήσεων εἰκόνες θαμπές, άνακατεύονται στο κεφάλι του, και τὰ νεανικά του χρόνια, ἔρχονται τώρα για νὰ του φέρουν ένα πικρὸ χαμόγελο στὰ μαραμμένα του χείλη. Κι' άναπολεῖ... κι' ὄλο άναπολεῖ. σκυφτός στην παλυθρόνα του ὁ δοξασμένος αὐτὸς γέρος. Θυμᾶται....

Ήταν ένα χειμωνιάτικο άπόγευμα ὅταν πρωτοῆλθε στην πρωτεύουσα. Ὡ! Μὲ πόση ἔκκληξι τὴν αντίκρουσε στην άρχή. Τὸν πολιτισμόν της και τὴν κοινωνία της ποὺ μοιάζει μὲ κυκλῶνες, ποὺ στροβιλίζουν τὰ πάντα, μέσα στ' άλληλοσυγκρούμενα ρεύματα τῆς κοινωνικῆς, πολιτικῆς και πνευματικῆς ζωῆς. Ρεύματα ποὺ διαπερνοῦν τὸν ψυχικὸ του ὄργανισμό, σουβλίζουν κι' άναστατώνουν τὴν ὕπαρξή του, ζαλίζουν τὸ πνεῦμα και παγώνουν τὴν καρδιά του. Πόσο δισταχτικὸς ἐβιάδιζε στην άρχή ὁ δεκαπεντάχρονος μικρὸς Ἄλέξης μέσα σ' αὐτὸν τὸν κατακλισμὸ ἀπὸ φῶς και κεραυνούς, γαλήνη θύελλα, ὑποκρισία, ἀρετή, πρόσοδο και βαρβαρότητα. Σὺν τρομαγμένο πουλί άνακατεύθηκε μέσα στην ἄνθρωποπλημμύρα τῆς πόλεως ποὺ ἦταν τόσο διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν τοῦ χωριοῦ του, μὲ τὴν άπόφαση νὰ παλέψη και νὰ νική σὴ γιατί ἤξερε ὅτι ὁ σκοπὸς του ἦταν ἱερός. Εἶχε ἀφήσει τὸ ἥσυχο χωριουδάκι του για νὰ σπουδάσει. Ποθοῦσε νὰ γίνῃ ένας ἐπιστήμων νὰ ὤρελῃση ἀργό, τερα τὴν κοινωνίαν και τὸν ἑαυτὸν του. Κλείουν γι αὐτὸν οἱ πόρτες μιᾶς παλιᾶς ἀγαπημένης ζωῆς και ἀνοίγουν ἄλλες ποὺ ὀδηγοῦν σὲ μιὰ άγνωστη ζωὴ, παλαιότερα. ἤξερε ὅτι ὁ δρόμος ποὺ θ' ἀκολουθήσει ἦταν γεμάτος ἐμπόδια και πολὺ δύσκολος. Εἶχε ὅμως τὸ θάρρος, τὴ δύναμη, τὴν ὑπομονὴ και τὴν καρτερία. ἤξερε πολὺ καλά ὅτι για ν' ἀποκτήσει κανεὶς ἀγαθὰ ἔπρεπε νὰ κοπιήσει. Πρέπει νὰ σπεύρω για νὰ θερίσω ἔλεγε μέσα του ὁ μικρός. Ἐνθυμεῖτο πάντοτε ὅτι ὁ Δημοσθένης ἔγινε μέγας ῥήτωρ γιατί εἶχε τὸ μεγάλο προτέρημα τῆς ὑπομονῆς και καρτερίας. Ἄλλὰ μόνον ὁ Δημοσθένης ἀπόκτησε τὴν δόξαν μὲ κόπο. Ὁ Γαλιλαῖος εἰργάζετο πενήντα ὀλόκληρα χρόνια για μιὰ ἰδέα ποὺ συνέλαβε ὅταν ἦταν μόλις 10 ἐτῶν. Δὲν ξεχνᾶ ἀκόμη τοὺς κόπους ποὺ κατέβαλε ὁ Κολόμβος για τὴν ἀνακάλυψη τῆς Ἀμερικῆς.

Πόσες φορές δὲν αντίκρουσε τὸ εἰρωνικὸ χαμόγελο τῶν συνανθρώπων του. Πόσες και πόσες φορές δὲν τὸν ἐξητιέλισαν και τὸν ἐταπεινώσαν. Ὅμως ποτὲ δὲν ἔχασε τὸ θάρρος του παρ' ὅλα αὐτὰ ἐπέμεινε κι' ἐνίκησε, γιατί ἐπίστευε ὅτι ὅσο περισσότερα εἶναι τὰ ἐμπόδια ποὺ θὰ συναντήση κανεὶς εἰς τὸν δρόμον του τόσο μεγαλύτερα θεωρεῖται ἡ συντελεσθεῖσα ἐπιτυχία του. Μ' αὐτὲς τὶς σκέψεις προχωροῦσε ὁ μι-

ΣΑΤΙΡΙΚΗ ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ

ΑΛΓΕΒΡΑ

(Τραγουδιέται σύμφωνα με τὸ «Μὴ Φοβάσαι»)

Ἄλγεβρα σου ὄχω παράπονα
βράδυα περνῶ λυπημένα
γιατί μοῦ φέρεσαι ἄπονα
πόσο σκληρὴσαι για μένα
Ρεφραίν
Δὲν φοβάμαι δὲν φοβάμαι
διαβασμένη πάντα θάμαι
κι' ἄς μοῦ εἶσαι μισητὴ (δὶς)
Δὲν περνῶ ἀπελπισμένα
εἶν' οἱ λύσεις και για μένα
κι' ἄς μοῦ εἶσαι μισητὴ (δὶς)
Ἡ δική σου ἡ κακία
διόλου δὲ μὲ τρομάζει
γιατί μὲ τὴν δυστυχία
ὁ μαθητὴς διασκεδάζει

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΖΩΗ

(Τραγουδιέται σύμφωνα με τὸ: «Μὲ τὸν ἔρωτα παρέα»)

Δύσκολη ζωὴ, παιδιὰ ἀλλὰ κουράγιο θέλει
και ἂν καμιὰ φορὰ τὴν παίξετε ἄς μὴν σὰς μέλει
για νὰ τὴν κάνετε λιγάκι ὑποφερτὴ
κάνετε τὰ κορόιδα μὲ δίχως ἐντροπή.
Πότε-πότε νὰ τὸ σκάτε-τὴν καρδιά σας μὴν χαλάτε
τὴν καρδιά σας μὴν χαλάτε. Κάθε μέρα νὰ τὸ σκάτε.

ΚΑΤΙΝΑ ΛΑΜΠΡΙΝΟΥΔΑΚΗ
Ζ' Κλ.σ.σ. Γ. Θ. Ρ.

κρὸς στο δύσκολο μονοπάτι τῆς ζωῆς. Οἱ ἡμέρες και τὰ πὸ ἀγαπημένα χρόνια τῆς ζωῆς του ζυμομένα μὲ χολὴ και αἷμα. Κι' οὔτε ένας βοηθός. Τριβόλο, και παγίδες σὲ κάθε μονοπάτι. Φτωχὰ τὰ ἐφόδια ποὺ χάρισε ἡ ζωὴ στὸν μικρὸ βιοπαλαιστὴ για νὰ μπορέσῃ ν' ἀντεπεξέλθῃ στὶς τόσες δυσκολίες της. Κουράγιο και θὰ νικήσω ἔλεγε και ξανάλεγε ὁ μικρός. Ἡ καρδιά ὅμως μεγάλη. Περνοῦν οἱ ἡμέρες και τὰ χρόνια, μὲ τοὺς ἀφθαστους πόθους, και τοὺς φευγαλέους ὀραματισμούς. Κάθε καμπὴ τοῦ δρόμου τοῦ γεννᾶ και νέες ἐλπίδες. Βυθισμένα τὰ μάτια στο ἄγνωστο πότε στὰ περασμένα και πότε στὰ μελλοντικά. Ὁ δρόμος ἀτέλειωτος και πρᾶσκαρος τὸ ξεκούρασμα. Πάλευσε, μόχθησε πολὺ για ν' ἀνοίξῃ τὸν δύσκολο δρόμο τῆς ζωῆς ποὺ διάλεξε για νὰ προχωρήσῃ μὲ σταθερὸ βῆμα πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν. Κι' ἐνίκησε γιατί δὲν τοῦ ἔλειψε ποτὲ ἡ ἐλπίδα.

Ναί! ἤλπιζε σὲ μιὰ ἡμέρα ἠλιόλουστη ποὺ θὰ πραγματοποιοῦντο τὰ ὄνειρά του. Και... πραγματοποιήθησαν!...

Μιὰ ἀχτίδα ποὺ ἔπαιξε ἔως τώρα μὲ τ' άσημένια του μαλλιά τρύπωσε μέσα ἀπ' τὰ κλειστά του βλέφαρα, για νὰ τὸν γυρίσῃ ἀπὸ τὸ παρελθὸν στην πραγματικότητα.

ΕΥΓΕΝΙΑ ΚΟΒΒΑΝΤΖΗ
Τάξις Στ α Γ.Θ.Χ.

Η ΣΕΛΙΔΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΚΙΜΩΛΙΑ - ΠΙΝΑΚΑΣ - ΣΠΟΓΓΟΣ

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΒΡΟΧΗ

Κάποτε πού έγγραφα θυμήθηκα τὸν ὠραῖο σπόγγο πού με βοηθάει πολὺ γιὰ νὰ μάθω γράμματα.

Καὶ τὴν ὠραία ἄσπρη κιμωλία δηλαδὴ τὴ νυφοῦλα πού με βοηθάει περισσότερο,

Ἄμ κι' ὁ πίνακας με βοηθάει δυὸ φορές περισσότερο ἀπὸ τὴν κιμωλία καὶ τὸν σπόγγο.

Ἄλλὰ κάτι με κάνει νὰ ἀπορῶ: Γιατί ὁ πίνακας εἶναι μαυροφορεμένος; Καὶ ὁ σπόγγος γιατί νὰ εἶναι πάντοτε με διάφορα χρώματα. Κ' ἡ κιμωλία, γιατί νὰ ἔχει κατάσπρη χρώμα;

Ἄ! κάτι κατάλαβα. Ἡ κιμωλία εἶναι ἡ νυφοῦλα τῆς τάξης καὶ φορεῖ πάντοτε κατάσπρη φορέματα.

Ὁ πίνακας ὁμοῦς εἶναι μαυροφορεμένος γιατί εἶναι τὸ παλάτι τῆς βασιλοπούλας. Καὶ ἡ βασιλοπούλα κάνει τὸ περίπατό της μέσα στὸ παλάτι καὶ τὸ γεμίζει σκουπίδια. Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ στενοχωριέται ὁ δυστυχισμένος πίνακας;

Καὶ ὁ σπόγγος ἔχει διάφορα χρώματα γιατί σὰ δοῦλος τῆς βασιλοπούλας καθαρίζει τὰ σκουπίδια. Γιαντὸ πότε στενοχωριέται πότε εἶναι κατσουφιασμένος καὶ πότε χαίρεται. Ἄλλὰ ἔννοια της. Ὁ Θεὸς τῆς τὰ πληρώνει τῆς βασιλοπούλας πού παιδεύει καὶ τυραννεῖ τὸ δοῦλο της τὸ σπόγγο, καὶ τὸ παλάτι της τὸν πίνακα, καὶ ὅσο πάει λυώνει σὰν τὸ κερί!

ΔΡΑΚΩΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Τάξ. Δ' Δημ. Σχ. Καστελλίου Φούρνης Μεραμβέλλου

ΤΑ ΠΑΙΓΝΙΔΑΚΙΑ ΜΟΥ

Ἐχω στὸ σπίτι μας πολλὰ κι' ὠραῖα παιγνιδάκια, καὶ παίζουμε με τὰ καλὰ, τὰ δυὸ μου ἀδελφάκια.

Μὰ ἐκεῖνο πού μ' εὐχαριστῆ ἀπ' ὅλα τὰ παιγνίδια, κι' ἔχω χαρὰ νὰ τὸ κρατῶ ἀπ' ὅλα τὰ στολίδια.

Εἶναι ἡ σάκα τοῦ σχολείου πού ἔχω τὰ χαρτιά μου, καὶ τὸν κονδυλοφόρο μου καὶ τὰ τετράδιά μου!

ΕΥΑ Κ. ΒΑΡΔΑΚΗ

Τάξις Γ' 4ον Δημοτικὸν Σχολεῖον Χανίων

Ἀπὸ χθὲς τὸ πρωτὶ εἶδα τὸν γαλάζιο οὐρανὸ νὰ σκεπάζεται με σταχτιά καὶ μαῦρα σύννεφα. Ἐβγαξε πού καὶ πού καμμιά μπόρα, ἡ ὁποία γέμιζε δροσιὰ τὰ δένδρα καὶ ὅλα τὰ χόρτα.

Κατὰ τὸ μεσημέρι πού ἦταν ὦρα νὰ σχολάσωμε ἄρχισε νὰ βρέχη δυνατὰ. Δὲν μπορούσαμε νὰ φύγωμε. Σὲ λίγο ἡ βροχὴ σταμάτησε καὶ φύγαμε ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Ἄλλὰ τὰ παιδιὰ πού ἦταν μακριὰ δὲν μπόρεσαν νὰ φύγουν γιατί ἄρχισε νὰ βγάζει χιόνι. Τὰ παιδιὰ ἀπεφάσισαν ὅλα μαζί νὰ φύγουν κι' ἄς βροχοῦν. Κράτησε αὐτὴ ἡ βροχὴ περίπου μισὴ ὦρα. Τὰ βουνὰ γύρω φαινόταν κατάσπρη σὰν ἓνα μεγάλο σεντόνι νὰ εἶχαν ἀπλωμένο. Οἱ ἔλιες καὶ τὰ ἄλλα δένδρα εἶχαν γίνει κατάσπρη σὰν νὰ ἦταν ἀνθισμένα. Ὅταν περπατοῦσε κανένας ἐκεῖνη τὴν ὦρα ἔξω γινόταν κίτασπρη ἢ πλάτη του καὶ τὰ μαλλιά του ἀπὸ τὰ χιόνια. Ὅταν ἔβροχε καὶ ἔβγανε χιόνια κι' ἐκύτταζες τὸν οὐρανὸ φαινόταν σὰν νὰ πετοῦσαν διάφορα ἔντομα.

ΑΝΤΩΝΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗ

Δημ. Σχ. Νέου Χωρίου Κυδωνίας

Η ΑΝΟΙΞΙΣ

Ἦλθε ἡ ἀνοιξις! Μᾶς τὸ φανερώνει τὸ χροῶμα τοῦ οὐρανοῦ! Τὸ πράσινο χαλὶ τῆς γῆς! Τὸ κελιάδιμα τῶν πουλιῶν! Ὅλα τὰ δένδρα ἔχουν ἀνθίση! Μελισσες καὶ πεταλοῦδες πετοῦν ἀπὸ κλαδί σὲ κλαδί. Ὅλα τὰ πουλιὰ πετοῦν χαρούμενα. Οἱ μέρες μεγάλωσαν. Μερικὲς ἀνοιξιὰτικες βροχὲς δροσιζοῦν τὴ γῆ.

Οἱ πορτοκαλιῆς καὶ οἱ λεμονιῆς ἔχουν ἀνθίσει καὶ παντοῦ σκορποῦν εὐωδιῆς. Ὅλοι οἱ γεωργοὶ ξεχύνονται στὸν κάμπο. Τὰ σπαρτὰ φαίνονται σὰ μιὰ πράσινη θάλασσα καὶ παντοῦ τ' ἀρνάκια σκορπιμένα βελάζουν χαρούμενα. Τα τριαντάφυλλα κι' αὐτὰ μπουμπουκιασμένα ἐτοιμάζονται νὰ στολίζουν τὸ ὄμορφο στεφάνι τῆς ἀνοιξέως. Πόσο ὠραία εἶναι ἡ ἀνοιξις! Χαρὰ Θεοῦ!

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΙΩΑΝ. ΜΑΥΡΑΚΑΚΗ

Δημ. Σχολ. Νέου Χωρίου Κυδωνίας

ΙΝΤΑ ΚΑΝΕΙ ΜΙΑ ΞΑΦΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ

—“Οφές τήν ἄλλη ἀργαδινή ἦρθε λείε ὁ Νικο-
λῆς ἀπού τή χώρα κι' εἶναι καλιά μου νά πάω νά
τονέ ρωτήξω ἄν εἶδε κιανένα κοπέλλι ἀπού τά δικά
μας.

—“Ἐ, ντά, ἄστο λοδᾶ καί ταυτέρου ἀπού θά
περνῶ ἐγὼ ἀπού τὸ σπίτι ντου τονέ ρωτῶ.

—“Ἐ, ξιά σου, μόνο νά μῆ ντὸ ξεχάσης.

—“Οἱ μωρὲ δὲν τὸ ξεχνῶ δᾶ κι' ὡς ταυτέρου...

—“Ἐπάε σε Νικολῆ, ἴντα χαμπέρια ἀπού τή
χώρα, εἶδες κιανένα ἀπού τὰ κοπέλλια μου; εἶπανέ
σου πρᾶμμα;

—“Ἐμπα μέσα Παναγῆ, νά τὰ κουβεδιάσωμε,
εἶδα τα θέβαια καί τὰ δυὸ σου κοπέλλια, μᾶ ἴντα νά
λέω δᾶ ἀπούτονε καλιά νά μῆ ντὰ δῶ.

Κι' οἱ μόνο τὰ δικά σου παρὰ καί τὸ γυιό μου,
ἐπιλέψανε καλότυχε καί τὰ θωρεῖς καί γλακοῦνε
ἀπού τή μιὰ μπάντα τῆ χώρας ὡς τήν ἄλλη, κι' ἀ-
νάθεμα τὸ χαρτί ντο πιάνουνε. Δὲν κατέω ἴντα θά
γενουθε κι' ὡς ποῦ θά πάη τουτιονά τὸ βιολί.

—Μὰ λέγε μου μωρὲ Νικόλα, ἴντα συμδᾶίνε.
ὡς τόσο νά ἐμορταρέψνε τὰ κοπέλλια μας; κι' ἐσέ-
να μπάρε μου εἶν' ἕνα, παρὰ ἐμένα ἀποῦνε δυό...

“ἴντα θά τὰ κάμω καί πῶς θά τὰ συμμαζεύω,
μὰ τὸ κόμμαρο καί δὲ κατέω ἴντα θά γενῶ.

—“Ἄστο καυμένε Παναγῆ, καί ποῦ νά σοῦ τὰ
λέω... Ἐπῆγα, ἀπού λέεις, εἰς τή χώρα ὄψες τήν
ἄλλη ταυτεράδα, καί πάνω εἰς τὸ σπίτι, ρωτῶ τή
σπιτονοικοκυρία καί μου λέει πῶς λείπουμε στό
σκολειό. Ἐβρινα καλὸ κι' ἐγὼ νά πάω στό σκολειό,
νά ρωτήξω τσοὶ κληγγητάδες ἀνέ διαδᾶζουνε κλαῖ
τὰ χαρτιά ντονε, νά πάρω τσοὶ βραχμούς τονε καί νά
τὰ δῶ κιόλας.

Ἐπῆγα λοιπὸ στό σκολειό, κι' ὄντε ν' ἔφτανε
στὴν ὄξω αὐλή, γρατῶ κι' ἐκτόπα τὸ κουδοῦνι. ὄστε
νά καλομπῶ στὴν αὐλή, ἦτονε καί γεμάτη ἀπού τὰ
κοπέλλια ἀπού βγαίνανε ἀπού τσοὶ τάξες. —γιὰ νά πά-
ρουνε πρέπει ἀέρα, —Στραφαίνω πέρα, πόδε, δεξιά,
ζεβδά, ποῦ νά τὰ δῶ τὰ κοπέλλια μας, διάλε τόνε
ντὸδε στὴν αὐλή τοῦ σκολειοῦ. Πέρσοε κάμποση ὄρη
καί σὰ δὲ ντὰ θῶρουνα, ρωτῶ ἕνα κοπέλλι: ἀνέ τάδε,
—καί κατέεις ἴντα μούπε; — πῶς ἐδᾶ δυὸ μέρες διά-
λε τὴ μπαθιά τὴν πήγανε στό σκολειό, παρὰ γυρί-
ζουνε κι' οἱ τρεῖς —πέρα πόδε καί κλωτσοβολοῦνε
μιὰ μπάλα. “Ἐ ὄντε ντ' ἄκουσα τουτιονά ἔφυγε ὁ
νοῦς ἀπού τὴν κεφαλή μου. Πάω στὴν τάξη τῶν κα-
θηγγητᾶδῶ καί τσοὶ ρωτῶ γιὰ τσοὶ προκομένους. Ἄνοι-
γει ὁ γεις ἕνα χαρτί, ἀνοίγει ἄλλος ἄλλο, κι' οἷλοι
σαφίς παράπονα μου λέγανε. Σ' οἷλα τὰ μεθῆματα
ἔουνε κάτω καί κάτω ἀπού τὸ δέκα, μόνο σ' ἕνα δυὸ
ἀνζουνώουνε λίγα—λίγα, ἔσο δᾶ γιὰ τὸ ἀπουσίε μῆ
λογαριάζης, ἔουνε μᾶ ἔουνε... Ἐφυγα ὁ κχορίζι-
ζικὸς ἀπού τὸ σκολειό μὲ τὴν κεφαλή μου σὰ ἕνα
τέτζερι.

Δὲν ἐκάτεχα ἴντα θά κάμω. Εἰς τὸ δρόμο ἀπού
πήγαινε λίγα—λίγα παρκαπάνω ἀπού τὸ σκολειό, τοὶ

(Ἀφιερῶμένο στὸν σεβαστὸ μου
καθηγητὴ κ. Ε. Βλαχάκη)

Τὰ κύματα, σὲ δέρονε μανιασμένα,
Ὁ ἥλιος σὲ χ'ιδεῦε ἀπαλά.
Θυμᾶσαι γεγονότα περισμένα,
τὴν δόξα, μὲ δλόλευκα φτερά.

Διαμάντι στὴ Μεσόγειο ριγμένο,
τὸ γέρο—Ψηλορείτη ἔχεις φρουρό.
τὸ χῶμα σου ἔναι πάντα μυρωμένο,
βαμμένο ἀπὸ αἶμα ἱερό.

Πολλοὶ ζηλέψαν ἄδικα τὴ γῆ σου,
δοκιμασίε, πέρασες πολλές,
μὰ φύγαν ντροπιασμένοι οἱ ἐχθροὶ σου.
μ' ἀπόλεις, ποῦ ἦσαν φοβερές.
Σὺ τώρα ἀπολαμβάνεις στὴν ἀγκάλη,
θερμῆς ἀγάπης μητρικῆς καί πάλι.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΚΥΔΩΝΑΚΗΣ
Ζ' Κλω.σ. Αου Γ.Α.Η.

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΥΜΑ

Ὁ ἥλιος ὁ παντοεινὸς πάλι στὴ δύση κλίνει
καί σὲ δλίγον θά φανῆ ὀλόλαμπρη ἡ Σελήνη.

Ὁ καπετάνιος τ' οὐρανοῦ τοῦ κόσμου τὸ καμάρι
κατρακυλᾶ καί φεύγει μας νά φέξῃ σ' ἄλλους πάει.

Στῆς Κρήτης πέρα τὰ βουνὰ γοργὰ—γοργὰ βαδίζει
κι' ἀπ' τὰς κορυφὰς αὐτῶν ὑγείαν μᾶς χαρίζει.

Φεύγει κι' ἀπ' τὰς ἀκτίνες του χροσιζει ὁ γύρω τόπος
καί σὲ δλίγον κρύβεται καί μᾶς ἀφίνει σκοτός.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Κ. ΧΟΧΛΑΚΗΣ
Τᾶξε Ζε' ΕΣΚ

Θωρῶ τσοὶ κυρίους καί ἐκλωτσοβολοῦσανε μιὰ μπάλα,
ἀπού ἔτονε σὰ μιὰ λαίνα, κι' ὄστε νά μὲ δοῦνε τὰ
χάσανε, σὴν τὴ συγκοπή τῶν ἦρθε... Πέρνω τσοὶ ἀπού
λέεις κι' ἐγὼ καί τσοὶ τρεῖς καί τσοὶ πάω στό σπίτι,
κι' ἕκαμά ντονε ἕνα πανηγύρι ἀπού ἔτονε τὸ μισὸ
πολύ ντονε.

Σὴν τῶν ἀρέσει δᾶ ἄς ξανακίζουνε ἔσοᾶ παι-
γνίδι. Εἶπανέ μου δᾶ πῶς θά σιάξουνε, μὰ κατέω ἴντα
θά κάμουμε ἐδᾶ π' ἀπομείνανε πάλι τῆ ξιάς τονε;

—“Ἀλήθεια ἔναι τουτανά τὰ πρᾶμματα; ἴντα
θά τσοὶ κάμωμε καί πῶς θά τσοὶ κουλαντρίση; διάλε
τὸ προῖδασμα ντὸ δοῦνε μουδ' ὄφέτος.

—“ἴντα λέεις; νά προῖδαστοῦνε; ἔτοουτὸνὰ μὲ-
νο τῶν ἔλειπε. διάλε τὸ προῖδασμα ντὸ δοῦνε ἀδὲ ν'
ἀλλάξουνε κεφαλή, μὰ γὼ δὲν ἔχω νά ξεοδιάξω γιὰ
ν' ἀλητεύγη ὁ γυιός μου, παρὰ θά τονε γαίρω ἴδια
κὰ νά μου δλέπη μπάρε μου τσοὶ προβατίνες.

—Ἐτοᾶ θά τὸ κάμω κι' ἐγὼ, μὰ αὐτοὶ δὲν εἶναι
γιὰ γράμματα. Νά τσοὶ φέρω θέλει κι' ἐγὼ, καί τσοὶ
δυὸ νά μ' αἰδέρονε κι' ἐμένα στό ζευγάρι...

ΠΟΛΥΜΝΙΑ ΧΡΙΣΤΟΓΛΑΚΗ
Ζ' Πρακτικοῦ Γ. Θ. Χ.

Ο μεγάλος δραματικός της Γερμανίας Σίλερ γράφει :

«Όταν ε καταδυναστεύομενος άρχιση να αισθάνεται άφόρητον, άδάστακτον πλέον τὸ βάρος τῆς τυραννίας, στρέφει τὰ μάτια του κά που άλλοῦ. Στρέφει τὰ μάτια του πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀντλεῖ ἀπὸ ἐκεῖ θάρρος καὶ δόθειαν».

Εἶναι μιὰ ἀλήθεια μεγάλη ἕσο καὶ ἐκεῖνος ποὺ τὴν εἶπε, ἡ ὁποία ὁμως δὲν ἐφθασε ποτὲ ἕως τὰ αὐτὰ τῶν δυναστῶν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ αἰωνία καὶ προϊστορικὴ πάλη τῆς ὀλικῆς βίας μετὰ τὴν ψυχὴν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνίκησε πάντοτε ἡ τελευταία. Ἡ ὀλικὴ βία λυγρίζει ἀσφαλῶς μέχρις ἐνὸς ὄριου τὴν ψυχὴν. Πέραν ἀπὸ τὸ ὄριον ὁμως αὐτὸ ἡ ψυχὴ ἔλαθε πλέον τὴν ἀπόφασιν τῆς. Τὰ μάτια ἀντικαθηρεπίζουσι τὰ μεγάλα δόξαμτα καὶ τὸ φῶς ποὺ ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἀπεραντώσῃν περιλήθειαν ὁ μέτωπόν τῆς. Κα τότε εἰς ἓνα ἀφάνταστον τιναγμὸν ἡ ψυχὴ ὀρθώνεται μέχρι τὸν Θεόν. Ὁ ταπεινός, ὁ ἄσημος, ὁ μικρὸς ραγιαῶς ἐκτινάσσεται ὀρθόχαιτος λέων, τὸ ἄκακον ἄρνιον μετὰ τὸν ρεκασμὸν τοῦ λύκου. Ἀναλλοίωτοι ἀλήθειαι τὴν πρώτην στιγμὴν ποὺ ἡ ὀλικὴ βία ἤλθεν εἰς σύγκρουσιν μετὰ τὴν ψυχὴν. Αἰώνια ἀλήθειαι ποὺ ἔρχεται τόσο πανηγυρικὰ νὰ τὰς διαπιστώσῃ ἡ ἔθνικὴ ἔγερσις τοῦ 21 διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν.

Ὁ τρόμος ἀνδρολυγιστῆς μετὰ τὴν κρῶσιν τοῦ ἔχει παγώσει τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐθανάτωσεν.

Μέσα στὰ δάθη διατηροῦσε κατὰ ἀτίμητο. Διατηροῦσε τὴν ἀνάμνησιν τῶν περασμένων καὶ μίαν ἄλλη πνοὴ εὐλογημένη ἐφθασε μέσα ἀπὸ τὴν ἀπεραντὸν νύκτα τῶν σκοτεινῶν χρόνων νὰ τὴν παρηγορήσῃ μετὰ τὴν χλιαρὰν θωπεῖαν τῆς ἀνοιξέως.

Μία τραγικὴ νύκτα ὁ φοβερὸς δι-κέφαλος ἐπέφτε κουφάρι ἀψυχοῦ μετὰ τὰ σακισμένα φτερά. Μὲ τὴν ψυχὴν δὲν ἐθανατώθη. Ἐκεῖνη ἐστρεψε τὰ μάτια τῆς πρὸς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπὸ κεῖ ἐστάλαξε ὡς τὰ μύχια δάθη τῆς τὸ δάλακρον μιᾶς γαλανῆς παρηγορίας καὶ τότε τὰ παγωμένα χεῖλη τῆς ἐσάλειψαν γὰρ νὰ μουρμουρίσουν : «Πάλι μετὰ χρόνια μετὰ κερὰν πάλι δικὰ μας ἔβαναι».

Καὶ ἀντήχησε τὸ πρῶτο τραγοῦδι στὴς κορυφὰς τοῦ Ὀλύμπου. Τρελλὰ οἱ ἀνοιξιὰτικες αὖρες τὸ πῆραν στὰ φτερά τους νὰ τὸ σκορπίσουν μαζί μετὰ τὴς εὐωδιᾶς τῶν ἐλατιῶν καὶ τῶν πεύκων σὲ κάμπους καὶ θάλασσας.

Κάτω τὸ βαρὺ σάβανον ποὺ ἔχει ἀπλώσει ἡ στάχτη τῆς πλεονῶσας ἀκαρτερότητος ποὺ ἐγνώρισαν οἱ λαοὶ τῆς γῆς ὁ ἱερός σπινθὴρ δὲν εἶχε σβῦσει. Μετὰ τὴν πρώτην πνοὴν ἐφούντωσεν ν' ἀνάψῃ τὴν ἁγίαν πυρκαϊὰν τῆς Λαύρας, νὰ τινάξῃ τοὺς μύριους κεραυνοὺς ἀπὸ τῆς θρυλικῆς Βεράσσοδος τὰ ὕψη, ἀπὸ τοῦ Ὀλύμπου τὰ θεϊκὰ λημέρια ἀπὸ τοῦ Ταυγέτου τὴς οὐρανοφίλητες κορυφὰς. Ἐγένετο τὸ δλέθριο δαυλὶ στὸ χέρι τοῦ Κανάρη μιὰ σκοτεινὴ φονικὴ νύκτα ἐτίναξε εἰς τὸν ἔντρομον αἰθέρα τὸ μετέωρον τοῦ Μεσολογγίου. Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας. Μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἁγίας ἐπετείου ἄς γονατίσῃ εὐλαδικὰ ἡ ψυχὴ μας σὲ μιὰ προσευχὴ ἔθνικη.

Ἄς ὑψώσῃ τὰ μάτια τῆς πρὸς τὸν κρυστάλλινον αἰθέρα, ὅπου θὰ περάσουν οἱ λευκὲς συνοδεῖες τῶν ἡρώων καὶ τῶν μαρτύρων. Βαρειὰς ἀρματωσῆς θὰ δροντήσουν καὶ γυριστὰ γιγατάνια θ' ἀστράψουν καὶ μπαϊράκια καὶ φουντες φεσιῶν καὶ μακρὰ μαλλιά—λιονταριῶν χαίτες—θ' ἀνεμίσσουν ἀνάμεσα σὲ κερὰς εἰς μίαν στιγμὴν ἐνθέου ὄρμητος.

Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας ! Ἄς γονατίσῃ μ' εὐλάβεια ἡ ψυχὴ καὶ ἄς ἀκούσῃ τὸ τραγοῦδι ποὺ φέρνει ἀπὸ τὰ θρυλικά δουνὰ ἡ ἀνοιξιὰτικὴ αὖρα καὶ ἄς ἀκούσῃ τὴν μουρμουρίζουσα τὸ κῆμα ποὺ φθάνει ἀπὸ τὴν ἀμμουδιὰ μετὰ τὴν στρόφην ἐνὸς μεγάλου ἔπους.

Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας ! Ἄς ὑψωθῇ ἡ ψυχὴ ἐπάνω ἀπὸ τὴν ταπεινότητῃ τῆς πεζῆς ζωῆς ἕως τὴς σφαιρῆς τοῦ ἰδανικοῦ. ἄς ἐνωτισθῇ τῶν λόγων τοῦ γηραλέου παπᾶ τῆς Λαύρας εἰς τὸ λιποβαρὸν χέρι τοῦ ὁποίου ἡ ἁγία λαβὴ ἐγένετο κεραυνὸς καὶ ἄς λουστῇ διὰ νὰ ἐξαγιασθῇ εἰς τὸ τηλαυγὲς φέγγος ποὺ σκορπίζει τὸ Μεσολόγγι.

Σ ΠΑΠΑΔΕΡΟΣ
Ἡς Πρακτ.

Φωτίζεις λαμπάδα φωτερὴ τὸν κόσμον στοὺς αἰῶνες στῆς δόξας τὴν ἀπρόοιτη πηγὴ ὅμοια μετὰ Μαραθῶνες.

Ζεῖς μέσ' ἀπὸ τὴ ζωὴ ὀρθώνουσαι προστάμας καὶ κατ' ἀπὸ τὴ θεία σου πνοὴ νικάμε κάθε μιὰ κακοτυχία μας.

Στὸ ἀκουσμά σου ἡ ψυχὴ φεύγει ἀπὸ τὸ σῶμα καὶ ἀνάσσει πλανᾶται, θεϊκὴ γίνεται μετὰ τὸ χῶμα.

ΝΙΚ. ΛΙΑΠΑΚΗΣ
Ἡς Πρακτ.

Ἄφιερωμένο στὴς ἡρώιδες μας

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ

Διαμάντια τῆς πατρίδος μας
Γυναῖκες Ἑλληνίδες,
ἀτρόμητες λεβεντισσες
μεγάλες ἡρώιδες.

Γυναῖκες ποὺ στὰ στήθη σας,
κρατῶντας τὰ παιδιά σας
γενναῖα, πολεμοῦσατε
γιὰ τὴν ἐλευθερίαν σας.

Γυναῖκες ποὺ ἐγράψατε
μιὰ ἐνδοξὴ ἱστορία,
καὶ γίνετε ὀδηγήτριες
πρὸς τὴν ἐλευθερίαν.

Γυναῖκες ποὺ γνιήκατε
λαμπρὸ παράδειγμά μας
στολίδια ποὺ τιμήσατε
ὄλη τὴ γεννεὰ μας,

Στέκομε καὶ θαυμάζομε
τὴν τόση λεβεντιά σας,
τὴν γενναιοφροσύνην σας
τὰ κατορθώματά σας.

Θέλομε νὰ βαδίσωμεν
στ' ἀχνάρια τὰ δικὰ σας,
νὰ μιμηθῶμεν καὶ ἡμεῖς
τὴν γενναϊότητά σας.

ὦ! ἐνδοξὴ πατρίδα μου
χαρὰς στὴν ἀφεντιά σου,
ποὺ καὶ οἱ γυναῖκες πολεμοῦν
γιὰ τὴν ἐλευθερίαν σου.

ΒΑΣΙΛ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ
τάξ. Ε. Καστ. Κισ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

κάς τιμάς του h.

Διγενής Παναγιώτης
Ηα' Πρ.

103) Κατά την τελείαν καυσίν μίγματος μεθανίου και μονοξειδίου του άνθρακος λαμβάνονται 0,110 gr. διοξειδίου του άνθρακος και 0,054 gr. ύδατος. Ζητείται ή κατ' όγκον σύστασις του μίγματος

Όρφανουδάκης Γεώργιος
Η' Γυμν. Σητείας.

104) Βαρομετρικός σωλήν έχει ύψος 60 cm και ό υδράργυρος έντός αυτού έχει ύψος 50 cm. Είς τόν σωλήνα εισάγεται ποσότης αέρος ή όποία υπό την ατμοσφαιρικήν πίεσιν καταλαμβάνει όγκον 4 cm³. Ποία ή πτώσις τής υδραργυρ. στήλης.

105) Μάζα μολύβδου 10 gr προσπίπτει υπό ταχύτητα 300 m/sec επί άκλονητόν μάζης μολύβδου 50 gr. προς την όποιαν ένσωματούται. Να υπολογισθ ή άνύψωσις τής θερμοκρασίας ή όποία θα προκύψη. (Είδ. θερμοτήης μολύβδου 0,01 cal.)

106) Τρία λίτρα μίγματος N₂ O και NO διαβιβάζονται ύπεράνω έρυθροπυρομένου χαλκού ότε διασπώνται προς N₂. Έάν τό ποσόν του παραγομένου N₂ είναι 2,2 λίτρα ποία ή σύστασις του μίγματος.

Γραμματικάνης Έμμανουήλ
Η' Γυμν. Νεαπόλεως.

TESTS

77) Όταν οι Ίσραηλίται πέρασαν την Έρυθράν Θάλασαν τί έκαμαν;

Χριστουλάκη Π.
Ζ' Πρ. Γ. Θ. Χ.

78) Μία όπη έχει σχήμα κυλίνδρου μέ βάθος 2,5 m και πλάτος 0,74m. Πόσον χώμα περιέχει γνωστού έντος ότι μία κυβική παλάμη χρώματος ζυγίζει 2 Kgr.

79) Έρωτηθείς τις τί ώρα είναι άπεκρίθη. Πρό ένός τετάρτου ήτο τό ήμισυ των δύο τρίτων του ήμίσεως του ήμερονυκτίου. Τί ώρα ήτο i

Κακουδάκης Ι.
Ζ' Γυμνάσιον Βιάννου.

80) Ποίον είναι τό ήμισυ του 118; Έκτός από τό 59.

Αποστολάκης Π.
Έκκληση. Σχολή Κρήτης.

81) Πότε ένα σπίτι μπορεί να μη μέσα εις ένα βαρέλι;

Φραγκιαδάκης Μιχαήλ

82) Τι είναι εκείνο που μάς χωρι-

ζει από τό έδαφος;

Βαρουχάκης Αντώνιος
Ηα' Πρ.

83) Τι είναι εκείνο που μπορεί να μεταφέρη εύκολα ένα δένδρο και δέν μπορεί να μεταφέρη μιά μικρή πέτρα.

Σομπανάνη Ε.

Πρότυπον Λύκειον Χανίων.

84) Ξέρει να γράφη μιά χαρά δέν ξέρει όμως να διαβάζη. Τι είναι;

Σολιδάκης Ι.

Ζ' Γυμν. Άγ. Νικολ.

85) Ποίος πλανήτης ύπάρχει μεταξύ Άφροδίτης και Άρεως τόν όποιον γνωρίζουν όλοι οι άστρονόμοι από αίωνων και όμως δέν τόν είδον ποτέ με τηλεσκόπιον;

Δερουκάκης Ι.

Η' Γυμν. Καστ. Κισσάμου.

86) Είμαι νήσος του Αιγαίου άν μ αλλάξετε τόν τόνον χαρακτηρισμόν άνθρώπου παρευθής σας φανερώνω.

Χατζιδάκη Μαρ.

Ζβ' Γυμ. Ίεραπέτρας.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ TESTS ΤΟΥ 8ου ΤΕΥΧΟΥΣ

85) Όφελείται ό γ. Τα χρήματα ήσαν 69.000.

86) 84 χιλ. τήν ώρα.

87) $P^2 + P^3 = -175$.

88) Του έλαίου 12 drx. ή όκά και του βουτύρου 32 drx.

89) $X\psi Z = \left[\frac{\alpha + \beta}{2} \right] \left[\frac{\alpha + \gamma}{2} \right]$.

$\left[\frac{\beta + \gamma}{2} \right]$

90) $E = 3\alpha^2$

91) $(AB) - (AG) = \sqrt{2}$

92) 48 cm

93) 13,3 κηρία

94) 4 sec.

95) $\gamma = 22,2 \text{ cm/sec}^2$

ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ TESTS ΤΟΥ 8ου ΤΕΥΧΟΥΣ

67) Βοημία. 68) Έρύμανθος. 69) Τό Η (ή ήττα). 70) Η'θήρα (θήρα). 71) Δέν ύπάρχει ύδωρ θερμοκρασίας 105° c.

72) $51+74+986=1111$. 73) «Τόν Κύριον ύμνεϊτε και ύπερψουτε εις πάντας

96) (Άσκησις πρακτικ. άριθμητικής) Πέντε άνθρωποι θέλουν να μοιράσουν 600 χιλ. δραχ. ούτως ώστε ό β' να πάρη 50 χιλ. περισσοτέρας του α', ό γ' 50 χιλ. περισσοτέρας του β', ό τέταρτος 50 χιλ. περισσοτέρας του γ' α.ο.κ. Πόσον θα πάρη ό καθένας!

Μαυροβανλάκης Νικόλαος

Ζ' Γυμν. Βιάννου.

97) Να λυθ ή τό σύστημα $X^2.\psi$. $Z = \alpha'$, $X.\psi^2.Z = \beta'$, $X.\psi.Z^2 = \gamma'$

Δερουκάκης Ιωάννης

Η' γυμν. Καστ. Κισσάμου.

98) Να λυθ ή ή εξίσωσις $2X \cdot 2 - 2X \cdot 4 = 3X \cdot 4 + 3X \cdot 5$.

Σταματάκης Νικόλαος

Ηβ' Πρ.

99) Πυροβόλον όπλον και στόχος εύρίσκονται έπ' ευθείας και άπέχουν 1200 m. Ζητείται εις ποίον σημείον πλησίον τής άνωτέρω ευθείας πρέπει να εύρίσκειται παρατηρητής ίνα ακούη ταυτοχρόνως τόν ήχον τής έκπυροστροφής του πυροβόλου και τόν ήχον τής προσκρούσεως του βλήματος επί του στόχου. Ταχύτης βλήματος 600 m/sec. ήχου 340 m/sec.

Γραμματικάνης Έμμανουήλ

Η' Γυμν. Νεαπόλεως.

100) Είς κήπος σχήματος όρθογωνίου έχον μήκος 32 m. και πλάτος 17,5 m, διαιρείται εις 4 ίσα μέρη με δύο δρόμους οι όποιοι διασταυρούνται εις τό μέσον αυτού και έχουν πλάτος 1m έκαστος. Πόσα τετρ. μέτρα περιέχει έκαστον από τά 4 ίσα μέρη;

Κακουδάκης Ιωάννης

Ζ' Γυμν. Βιάννου.

101) Να άποδειχθ ήτι συναξ' 2συν2α ή συν3α = 4συν 2α. συν² $\left[\frac{\alpha}{2} \right]$

Καρυντινάκης Έμμανουήλ

Γυμν. Βιάννου.

102) Σώμα έρρίφθη κατακορύφως προς τά άνω με άρχικήν ταχύτητα U₀. Μετά πόσον χρόνον θα φθάση εις ύψος h. Να έρευνηθ ή τιμή του χρόνου i κατά τάς διαφόρους πραγματι-

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβουράκινη Χαράλ. Γυμν. Βιάννου, εγκρίνονται.

Σολιδική Ιωάνν. τάξ. Ζ' "Αγ. Νικόλαος. Για την καθυστέρηση έγραψαμε. Δέν φανταζόμεθα αυτό να επαναληφθή. Η συνεργασία καλή. Γράψτε μας για την ύπυδοχή του νέου τεύχους.

Φρυγκάκινη Γεωργ. Ζ'. Νεαπόλεως. Η συνεργασία καλή. Με χαρά διαβάσαμε το γράμμα σου. Δέν προλάβαμε να δημοσιεύη ή διαφήμισή. Θα γίνη στο άλλο τεύχος. Θα σάς βοηθήσωμε κατά το δυνατόν.

Πετρακίνη Ν. και **Πεντελιδάκινη Ε. Ρεθύμνον.** Θα φροντίσωμε. **Κρασεινικιάκινη Γεώργ.** Γυμν. Βιάννου. Σας ευχαριστούμε και συγχάρουμε. Παρακολουθούμε τους λογαριασμούς σας.

Συριδική Χαρίκλ. Η' Πρ. ΓΘΧ. Καλό.

Πετρακίνη Νικέλ. και **Πεντελιδάκινη Εύγγ.** Γ. 'Αρρ. Ρεθύμν. τάξ. Ε'. Καλή ή συνεργασία γιατί όμως δέν ξεχωρίζετε το ένα θέμα από το άλλο. Έτσι πώς θα δοθών σε έλεγχο;

Παλετοάκινη Έλ. ΓΘΧ. Καλό. **Συρρακίνη Στ.** **Διαπάκινη Νικ.** **Παπαδερών Σουλ.** Η' Πρ. Δημοσιεύονται.

Δηλοβέρη Ειρήνη Καστ. **Πεδιάδος.** **Αντωνάκινη Γεώρ.** **Β' ΓΑ Χ.** **Αμνακίνη Ιωάνν.** Η' **Καστ.** **Πεδιάδος.** **Αποστολάκινη Πολύκ.**

τους αιώνας. 14) Ειρηνικός 75) "Ομοιος όμοιο άει πελάζει. 76) "Ιταλία (ήτταίλεια).

ΟΡΘΑΣ ΛΥΣΕΙΣ ΤΩΝ TESTS ΤΟΥ 8ου ΤΕΥΧΟΥΣ

Μας έστειλαν οι: Κατερινάκης Ε. ΣΤα. Β.Γ.Χ. 67, 68, 69, 70, 72, 74, 76. Βαβουρανάκης Χ. Γυμ. Βιάννου, Πιτταριάκης Γυμν. Καστ. Πεδιάδος, Χρυστουλάκη Π. Γ.Θ.Χ. Χατζιδάκη Κ. Γυμν. Βάρου, Ματρομανωλάκης Ν. Γυμν. Βιάννου, Κακουδάκης Ι. Γυμν. Βιάννου. Αί λύσεις των άσκήσεων και TESTS του 7ου τεύχους τας όποιās έστειλάτε ήλθον άργά.

Παρακαλούμεν όλους τους συμμαθητάς μας τας λύσεις των άσκήσεων και TESTS έκάστου τεύχους να τας στέλνουν 7-5 ήμέρας πρό της κυκλοφορίας του έπομένου τεύχους.

Έκκλ. Σχολή Φρυγκιακάκινη Πολύκ. Γυμν. Σητείας, **Πιτταριάκινη Έμμ.** Γ. Καστ. Πεδιάδος. Η συνεργασία σας καλή.

Γεουτάκινη Γ. Συ' Πρ.κτ. Προ χειρογραμμίνα.

Κουμντάκινη Θεοδ. Ζ' Κλ. Γ. Θ.Ρ. Λίγο άτεχνο.

Σεφουλάκινη 'Αντ. Έκκλ. Σχολή. Καλό, αλλά γνωστό πιά θέμα.

Αποστολάκινη Πολύκρπον Έκκλ. Σχολή. Συμφωνούμε. Κανονίσετε έσεις. Τώρα με την νέαν εμφάνιση του περιοδικού περιμένουμε μεγάλη κυκλοφορία στη σχολή σας.

Φιωτάκινη Έλευθ. Ξβ Κλ. ΓΘΧ. Καλό το θέμα άν και συνηθισμένο.

Μηλογιαννακίνη Θεοδ. Δβ' Β' Γ.Χ. "Οχι τόσο μεγάλα θέματα. Στείλε ένα έξυπνο και εύθυμο άνεκδοτάκι.

Σταυρουλάκινη 'Αντων. Δημ. Σχολειον Νέου Χωρίου. Μποάβη για την καλή έκθεσούλα σου. Να ζήδιδετε πρώτα τις έκθέσεις στον δίσκολό σου να τις διορθώνη.

Μυροακίνη 'Αγγελική Δημ. Σχ. Νέου Χωρίου. Ήραία ή έκθεσούλα σου. Θα τη δημοσιεύσωμε. Γράψε μας πόσα περιοδικά θέλεις να σου στέλνω με να πουλάς στο σχολείο σου.

Γεωργουλάκινη Πόπη Ζ' Καστ. Κισάμου. Η συνεργασία καλή. Τα άνεκδοτα συνηθισμένα.

Συρρακίνη Έλένη Πρότυπον Λύκειον Χανίων. Η συνεργασία καλή.

Δρακωνάκινη Γεώργ. Δ' Δημοτ. Σχολειον Καστελλίου Φουρνής **Μερμηβέλλου.** Μικρό μας μράβο όρση ή έκθεσούλα σου θα τη δημοσιεύσωμε για να ξηλέψουν κι' άλλα παιδάκια.

'Αγγελάκινη 'Αφροδίτη Γαλλ. Σχολή. Πολύ καλά και με βαθιά σκέψη γραμμένα.

Κουρικιάκινη Κυρ. τάξ. Ε' Γαλλ. Σχολή. Πολύ μεγάλο. Μπορείς να το συνοτημήσης;

Σερβάκινη Μαρτίνα τάξ. Ζ' Νεαπόλεως. Δημοσιεύεται.

Κετσιράκινη Θεοδοσία ΓΘΧ. Δημοσιεύεται. Με το νέο πανηγυρικό τεύχος περιμένουμε μαθητικό συναγερμό για τη κυκλοφορία του περιοδικού στο Γυμνάσιό σας. Είναι τιμή για τη Κρήτη μας, να βιοτήξαμε ψηλά το περιόδικό μας.

Φιωτάκινη Ιωάννην Γυμν. 'Αλιειανού. Μόνο τα μαθητικά άνεκδοτα δεκτά.

Θεοδωράκινη Βασίλ. Ε' Γυμν. Καστ. Κισάμου. Σε ευχαριστούμε πολύ. Το ποιηματάκι καλό. Φροντίσατε όλοι για το περιοδικό σας να κυκλοφορή σε όλα τα παιδιά.

Κουρικιάκινη Τάκινη Ηκ Πρ. "Αν και συνηθισμένο θέμα καλογραμμένο.

Φρυγκιακάκινη Έμμ. και **Συριδική Μιχ.** τάξ. Γ'. Γυμν Σητείας. Σας ευχαριστούμε. Να ξεχωρίζετε την ύλη.

Σολιδική Ι. Σητεϊαν. Το τελευταίο σου γράμμα έλάβαμε, πολύ σε ευχαριστούμε. Γράψαμε για την καθυστέρηση. Με την νέα εμφάνιση περιμένουμε τας ενεργείας και κρίσεις σας.

Δκφέρμον Κωνόνον Γα Β' ΓΑ. 'Ηρ.κλ. Θα δημοσιεύη. Φρόντισε για την κυκλοφορία στην τάξη σου.

Σταυρουλάκινη Έλευθ. Εδ ΓΘΧ. Και έμεις με τα ίδια θεματά λόγια σε ευχαριστούμε. Τα άνεκδοτά σου συνηθισμένα, βρές άλλα.

Βρεττουδάκινη Ή Στρατήν μαθ. Διδάλευ. Φίλε μας σε ευχαριστούμε και σε συγχάρουμε. Τα θρανία μās συνδέουν όλους. Γράψε καθαρά σε μιá κόλλα την εργασία σου και στείλέ την. "Αν θέλεις να αναλάβης διά την Σχολήν σας την ανταπόκριση του περιοδικού.

Κεβτζή Εύγενία Στ' ΓΘΧ. Καλή ή συνεργασία.

Χριστουλάκινη Πελομνία Ζ' Πρ. ΓΘΧ. Καλό

Γεωργουδάκινη Βασ. Ζ' Καστ. Κισάμου. Καλό το ποιημα. Θέλει όμως διορθώμα στο λεξιλόγιο και μέτρο.

Ύαρουδάκινη Νικέλ. ζγ Πρ. Μερικοί στίχοι καλοί. Θέλει γενικώς διορθώμα.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ
EMMAN. ΣΤ. ΠΕΤΡΑΚΗ
Εισοδίων 46 — Χανιά
Τηλεφώνον 6.30

ΤΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

25 ΜΑΡΤΙΟΥ: Δεν είναι σάν τις άλλες μέρες. Δεν είναι μέρα της δουλειάς και του μόχθου, δεν είναι μέρα του γλεντιού και της χαράς. Είναι η μέρα της Έθνικης, της Χριστιανικής, της ανθρωπιστικής περηφάνειάς μας, η μοναδική στην ιστορία μας μέρα με τὰ φλάμπουρα και τὰ κάστρα της στην καρδιά μας θρονιασμένα. Είναι η μέρα του μναλού και της καρδιάς σε σύμπλεγμα παντοτεινό και φωτεινό φάρο, που στέλνει τις ακτίνες του και στην φτωχότερη καλύβη και στο πιδ απόμερο χωριουδάκι. Οι νεαρές μαθητικές ψυχές μας δέχονται τὸ φῶς της, τὸ ρουφοῦν, και γίνονται μαζί της μιὰ φωτεινὴ μάζα μιὰ λαίλαπα που θὰ συντρίψη κάθε μελλοντικὸ ἐπιδρομέα κάθε ἐχθρὸ ἀπ' ὅπου κι' ἔν ἔλθη κι' ὅπου κι' ἂν σταθῆ κι' ἄς είναι και ντόπιος κι' ἄς είναι και φίλος κι' ἄς είναι και ξένος.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ:
Ἔνα μεγάλο ὄνομα. Ἔνας γίγαντας της πολιτικῆς. Ἔνας Ἐθνικὸς ἥρωας της νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἔνα ὄνομα, ἔνα σύμβολο. Τὸ μνημόσυνο τοῦ Ἐθνάρχη γίνεται πάλι στις 20 τοῦ Μάρτη στο Ἀρωατῆσι τῶν Χανιῶν ὅπου ἀναπαύεται ὁ ἥρωας. Οἱ μαθητὲς και μαθήτριες της Κρήτης εὐλαβικά κλίνουν τὸ γόνατο μπροστὰ ἀπὸ τὸ μεγάλο του τάφο και παίρνουν λίγη δύναμη ἀπὸ τὴν ἀπέραντη ἀγάπη του πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Ἡ «Μαθ. Ἡχώ» θὰ ἀφιευώση τὸ ἄλλο της τεῦχος στὴ μνήμη του και παρακαλεῖ τοὺς φίλους συνεργάτες της νὰ στείλουν σχετικὲς συνεργασίες ἐγκαιρῶς.

Η ΝΕΑ ΜΑΣ ΕΞΟΡΜΗΣΗ
πιστεύομε νὰ βρῆ ἀπήχηση στις μαθητικὲς καρδιές, που τόσο λεπτὰ και εἰλικρινὰ κρίνουν και συγκρίνουν. Ἡ «Μαθ. Ἡχώ» καταβαίνει σὲ καινούριους ἀγῶνες και προσπαθεῖ για νὰ πετύχη ὅ,τι δὲν πέτυχε ὡς τώρα, για νὰ γίνῃ τὸ ἀγαπητὸ και τὸ μοναδικὸ μαθητικὸ περιοδικὸ τῶν μαθητῶν της Κρήτης, τὸ μαθητικὸ δημοσιογραφικὸ

τους βῆμα μέσα στὰ πλαίσια τὰ μαθητικά και τὰ ὄνειρα, τις ιδέες, τοὺς πάθους και τοὺς στοχασμοὺς της κάθε εὐγενικῆς και ἀδολῆς μαθητικῆς ψυχῆς. Ἀπὸ τις πολλὲς χιλιάδες τοὺς φίλους μας, τοὺς ἀναγνώστες και ἀναγνώστριες μας προιμένομε κάθε υποστήριξη και κάθε ὕλικη και ἠθικὴ βοήθεια για νὰ βασιάζομε τὸ βάρος, και τὴν ἐδύνη, για νὰ φέρωμε εἰς πέρας χωρίς ἐμπόδια και διακοπὲς τὸ δύσκολο ἔργο μας για τὸ καλὸ ὅλων τῶν μαθητῶν και μαθητριῶν της Κρήτης που βροσχουν κάποια χαρὰ και ἀπόλαυση κάτω ἀπὸ τὴν πλούσια αἰκὴ που τοὺς χαρίζει κάθε δεκαπενθήμερο τὸ περιοδικὸ τους, ἡ «Μαθητικὴ τους Ἡχώ». Μὲ περισσότερες σελίδες και με τὴν ἴδια τιμὴ της μιᾶς δραχμῆς, με καλλιτεχνικὴ ἐμφάνιση και με βελτίωση τῶν περιεχομένων καταβαίνομε ἀπὸ τὸ σημερινὸ πανηγυρικὸ μας φύλλο στὸν δημοσιογραφικὸ μας στίβο, με τὴν ἀπόλυτη βεβαιότητα, ὅτι τὸν διπλασιασμὸ τῶν ἐξόδων θὰ τὸν καλύψῃ ὁ διπλασιασμὸς της κυκλοφορίας στο κάθε σχολεῖο και στὴν κάθε τάξη. Ἡ βελτίωση ἐξ ἄλλου αὐτὴ δὲν ἦτο δική μας σκέψη, ἦτο ἐπιθυμία και μάλιστα ἐπιτακτικὴ ὅλων τῶν ἀνταποκριτῶν και ἀνταποκριτριῶν μας, τὴν ὁρίαν συχνὰ ἐξέφραζαν στὰ γράμματά τους.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΕΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΡΙΕΣ
τοῦ περιοδικοῦ ἀπευθύνομε θερμὸ χαιρετισμὸ με τὸ σημερινὸ πανηγυρικὸ φύλλο ἢ ἐκδοσὴ τοῦ ὁποίου ὀφείλεται σ' αὐτοὺς και μόνο, με τὴν προσπάθεια που καταβάλλουν νὰ κυκλοφοροῦν τὸ περιοδικὸ σὲ μεγαλύτερο κύκλο στο Γυμνάσιό τους και με τὰ θερμὰ συστατικά και παινετικά γράμματα που μᾶς γράφουν. Ἐλπίζομε ὅλοι μᾶς νὰ προσέσωμε νὰ τὸ διατηρήσωμε στο ὕψος του και νὰ τὸ κάμωμε ἀκόμη καλύτερο. Τοὺς παρακαλοῦμε πολὺ νὰ φροντίσουν για μεγαλύτερη κυκλοφορία, ἂν είναι δυνατόν διπλά-

σια, γιατί ἴτσι μόνο θὰ καλυφθοῦν τὰ πολλὰ ἔξοδα με τὸ ἀντίτιμο της μιᾶς δραχμῆς. Νὰ μᾶς γράφουν ἐγκαιρῶς πόσα φύλλα νὰ τοὺς στέλνωμε. Τοὺς ἐπαναλαμβάνομε νὰ δίδουν σ' ὄλους τοὺς καθηγητὰς τοῦ Γυμνασίου των τὸ περιοδικὸν δωρεάν και νὰ κρατοῦν ὅλα τὰ ἔξοδα ἀλληλογραφίῶν των και ἐπιταγῶν. Τοὺς παρακαλοῦμε μονάχα νὰ μᾶς στέλνουν ἐγκαιρῶς τὸ ἀντίτιμο. Αὐτὸ που θέλομε είναι νὰ κατανοήσουν ὅλοι οἱ φίλοι και ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ τις δυσκολίες που ἀντιμετωπίζομε, ὥστε κι' αὐτοὶ νὰ ἐκπληρώσουν τὸ μικρὸ χρέος τους της μιᾶς δραχμῆς, τὸ ταχύτερον.

Ο ΝΕΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ τοῦ περιοδικοῦ είναι ἔργο τοῦ μαθητοῦ Μπουζάκη, Ζβ' Πρ. Β' Γ' Ἀρρ. Χανίων. Συγχαίρομε τὸ συμμαθητὴ μας και τὸν εὐχαριστοῦμε. Τοῦ εὐχόμεσθε δὲ κάθε πρόοδο και στὰ γράμματα και στις καλὲς τέχνες.

ΕΟΡΤΑΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ἐτοιμάζονται σὲ ὅλα τὰ Γυμνάσια για τὴν ἐπέτειο της 25 Μαρτίου. Παρακαλοῦμε τοὺς ἀνταποκριτὰς μας νὰ μᾶς γράφουν με συντομία και ἀκριβεία για τὴν ἐσοτὴ στὸ Γυμνάσιό τους.

ΔΕΧΟΜΕΘΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
διὰ τὸ τελευταῖον ἐξόφυλλο τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ βιβλιοπωλεία και ἄλλα καταστήματα. Τὸ περιοδικὸν κυκλοφορεῖ σὲ χιλιάδες οἰκογένειες και ἀποτελεῖ σήμερον ἀπὸ κάθε ἄλλο περιοδικὸ ἢ ἐφημερίδα τὸ καλύτερο μέσο διαφημίσεως.

ΟΙ ΣΥΝΕΧΕΙΕΣ λόγῳ της ἐπικαίρου ἕλης ἀναβάλλονται για τὸ ἐπόμενον.

ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΙΓΑΓΡΟΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ